

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
Õppekava: Humanitaar- ja sotsiaalsainete õpetamine põhikoolis

Kerli Kasar
II KOOLIASTME ÕPILASTE ARUSAAMAD KODUTÖÖ EESMÄRKIDEST JA
ETTEPANEKUD KODUTÖÖGA SEOTUD PROTSESSI ARENDAMISEKS
bakalaureusetöö

Juhendaja: lektor Liina Lepp

Tartu 2019

Resümee

II Kooliastme õpilaste arusaamad kodutööde eesmärkidest ja ettepanekud kodutööga seotud protsessi arendamiseks

Bakalaureusetöö eesmärgiks oli välja selgitada II kooliastme õpilaste arusaamad kodutöö eesmärkidest ning milliseid ettepanekuid teevad õpilased kodutööga seotud protsessi arendamiseks. Andmeid koguti kuult II kooliastme õpilaselt poolstruktureeritud intervjuuga ja analüüsiti induktiivse kvalitatiivse sisuanalüüsi põhimõttel. Osalenud õpilased nimetasid kodutöö eesmärkidena: tunnis õpitu kordamist, harjutamist, kinnistamist, teemast paremini arusaamist ja lisainformatsiooni otsimist, kasulikult aja veetmist. Toodi välja iseseisva õppimise oskuse ja kohusetunde arendamise eesmärk. Tehti ettepanekuid seoses kodutöö andmise protsessiga, kodutöö ülesannetega ning kodutöö tagasisidestamise ja hindamisega. Õpilaste arvates peaks kodutööle päevas kuluma maksimaalselt 120 minutit ja kodutööd peaksid olema erinevat liiki. Uuritavad ootavad, et õpetajad veenduksid, kas õpilased on teemast aru saanud enne kui kodutööd antakse ning kodutöö selgitatakse ja vaadatakse koos üle, et vajadusel saaks kohe küsida õpetajalt lisaselgitusi. Tagasiside kodutööle peetakse oluliseks ja oodatakse piisava selgitusega tagasisidet nii kirjalikult kodutööle kui ka e-päevikusse.

Võttesõnad: kodutöö, kodutöö eesmärk, kodutöö mõjud, õpilaste kodutööd, ootused

Abstract

II school stage students' understandings about the purposes of the homework and students' suggestions to improve the homework process.

The aim of this bachelor's thesis was to find out IV-VI grade students' understandings about the purposes of homework and students' suggestions to improve the homework process. The data was collected through six semi-structured interviews with IV-VI grade students studying in public schools and qualitative inductive content analysis was used. Revising, practicing, reinforcing knowledge, opportunity to understand the topic better and find extra information, spending leisure time more usefully were named as the purposes of the homework. The importance of personal development, such as building students' responsibility and improving study skills were pointed out. Participants made suggestions about the process of assigning homework, homework assignments, and feedback and grading. Completing homework should not take more than 120 minutes and different types of homework should be assigned. Students brought up the importance of adequate explanation and feedback about the assignments. Participants expected the teachers to make sure that everyone has understood the topic before assigning the homework and there should be an opportunity to ask clarifying questions. The importance of feedback (oral and written) was emphasized.

Keywords: homework, purpose of homework, effects of homework, students' homework, expectations

Sisukord

1. Sissejuhatus	5
1.1 Kodutöö olemus ja eesmärgid	7
1.2 Nõuded kodutööle	9
1.3 Kodutöö positiivne mõju	10
1.4 Kodutöö negatiivne mõju	12
1.5 Õpilaste vaated kodutööle	14
2. Metoodika	17
2.1 Valim	17
2.2 Andmekogumine	18
2.3 Andmeanalüüs	19
3. Tulemused	20
3.1 Õpilaste arusaam kodutöö eesmärkidest	20
3.2 Õpilaste ettepanekud kodutööga seotud protsessi arendamiseks	22
3.2.1 Kodutöö andmise protsessiga seotud ettepanekud	22
3.2.2 Ettepanekud seotud kodutöö ülesandega.....	24
3.2.3 Kodutöö tagasisidestamise ja hindamisega seotud ettepanekud	26
4. Arutelu	28
Tänu sõnad	33
Autorsuse kinnitus	33
Kasutatud kirjandus	34
Lisa 1. Kokkuvõtavad tabelid kodutöö eelistest ja puudustest	
Lisa 2. Intervjuu kava	

1. Sissejuhatus

Õppeprotsessis on oluline roll kodutööl. See on määratud õpetaja poolt õpilasele ning tuleb ära teha väljaspool koolitundide aega (Krull, 2018). Kodutööd varieeruvad nii mahu kui eesmärkide poolest ja ka kodutöö mõju on erinev. Peamisteks eesmärkideks kodutööl on kinnistada ja korrata juba tunnis õpitut ning valmistada õpilast ette uue teema õppimiseks (Cooper, 2007; Epstein, 1988; Epstein & Van Voorhis, 2001). Samuti on oluline roll kodutööl õpilase individuaalsete õpiharjumuste arendamisel (Epstein, 1988; Krull, 2018).

Kodutööde mõjud võivad õpilastele olla nii positiivsed kui negatiivsed. On tehtud mitmeid uurimusi kodutööde mõjudest õpilaste õppeedukusele ning saadud tulemused on erinevad. Kodutöö mõju võib sõltuda õpilaste vanusest ning olenevalt õppeainest võib kodutööde tegemine anda mõnes aines positiivsema efekti kui teises. Näiteks on kodutööde tegemine tugevamas seoses vanemate õpilaste akadeemiliste tulemustega kui algkooliõpilaste õppetulemustega (Cooper & Valentine, 2001). Trautwein, Köller, Schmitz ja Baumert (2002) ning Pelletier ja Normore (2007) kirjutavad, et positiivne seos on just kodutöö ja matemaatikateadmiste vahel. Cooper (2007) leiab, et kodutöö tegemine mõjub positiivselt faktiteadmistele ning aitab lihtsamini õpitut mäletada. Samuti areneb õpilase iseseisev õppimisvõime ja –oskus, õpilase hoiakud kooli ja õppimise suhtes muutuvad positiivsemaks. Lisaks aitab kodutöö sooritamine hoida õpimotivatsiooni (Bempechat, 2004). Kodutöö aitab kaasata lapsevanemaid kooliellu ja muudab ka vanemate suhtumise hariduse ja kooliga seoses positiivsemaks (Alleman & Brophy, 1991; Cooper, 2007; Cooper & Valentine, 2001; Edwards, 2018). Kodutöö negatiivsete mõjudena tuuakse peamiselt välja suure mahu tõttu võimalikku üleküllastumist ja õpimotivatsiooni langust (Cooper, 2007; Cooper & Valentine, 2001), mis omakorda võib põhjustada läbipõlemist ja tekitada õpilastel negatiivseid hoiakuid õppimise ja kooli suhtes (Alleman & Brophy, 1991). Kodutöö suur maht võib põhjustada ka ebaeetiliste võtete kasutamist, näiteks mahakirjutamist või kellegi teise töö esitamist (Alleman & Brophy, 1991; Cooper, 2007; Cooper & Valentine, 2001). Cooper ja Valentine (2001) rõhutavad, et kodutöö jaoks võtab õpilane aja selle aja arvelt, mis muidu kulutatakse läbi sotsiaalsete ja vaba aja tegevuste erinevate oskuste ning teadmiste saamiseks.

Varasemad uurimused on näidanud, et õpilased hindavad kodutöö vajalikkust erinevalt ning jaotuvad seejuures kaheks. Osa õpilasi peab kodutöö tegemist väga oluliseks ja teine osa ei usu kodutöö vajalikkusesse. Kodutööd sooritavad õpilased, kellel on koolis kõrgemad tulemused ning samad õpilased kurdavad ka ajanappuse üle. Õpilased, kes ei plaani minna

kolledžisse usuvad kaks korda enama tõenäosusega kodutöö ebavajalikkusesse (The Homework Experience, 2007). Kodutöö tegemata jätmise põhjustena nimetatakse, et kodutöö on igav, väsitav, kasutu ja võtab ära vabaaja tegevusteks ettenähtud aja (Costa, Cardoso, Lacerda, Lopes, & Gomes, 2016). Samuti tuuakse negatiivsena välja kodutöö suur maht ning pigem tehtaks kodutööd meelsamini, kui kodutööd on jaotatud paremini erinevate päevade peale. Peamiseks kodutöö tegemata jätmise põhjuseks on kodutööst mitteamusaamine (Wilson & Rhodes, 2010).

Kodutööd andes tuleb tähelepanu pöörata, et kodutöö oleks õpilaste võimetega vastavuses ning pigem anda kodutöö väikestes kogustes. Vältimaks õpilaste liiga suurt kodutööde mahtu, tuleb suhelda ka kolleegidega, et kodutööd ei satuks kõik ühele ajale. Kodutöö tegemise juhised peab õpilastele väga selgelt ära rääkima ja andma nii vanematele kui õpilastele infot reeglite kohta, et mis juhtub kodutöö hilisema esitamise või esitamata jätmise puhul ning mis on lisavõimalused kodutöö esitamiseks (ERIC Clearinghouse..., 2001). Krull (2018) toob välja, et kodutöö peab seostuma õpituga ning nõudma jõukohast pingutust, iseseisvat planeerimist ning probleemide lahendamist. Oluline on ka õpilastega kodutöö üle arutamine ning nõuete seletamine ja vajadusel korrigeerimine. Tähtis on tagasiside, mis tuleb anda õpilasele kas suuliselt või kirjalikult (vihikus või elektrooniliselt).

Kodutöö on üks osa õppetööst. Tänapäeval on hakatud rohkem uurima kodutöö vajalikkust ning mõju õpilastele ja õppeedukusele. Uurimistulemused on vastuolulised ning toovad välja nii positiivseid kui negatiivseid kodutöö mõjusid. Samuti tuleb uurimustest välja, et kodutöö eesmärkidest arusaamine tõstab õpilaste motivatsiooni määratud kodutööd sooritada. Oluliseks uurimisprobleemiks on, kuidas muuta kodutöö andmise protsess õpilastele õppimist toetavamaks. Tähtis on teada, kuidas õpilased näevad ja saavad aru kodutöö andmise protsessist ja eesmärkidest ning mida õpilased peavad oluliseks kodutööga seonduvalt. Bakalaureusetöö eesmärk oli välja selgitada II kooliastme õpilaste arusaamad kodutöö eesmärkidest ning milliseid ettepanekuid teevad õpilased kodutööga seotud protsessi arendamiseks. Teema on oluline, kuna õppetöö maht on suur ning õpilased kulutavad palju oma vaba aega kodutööde tegemisele (Cooper & Valentine, 2001; Cooper, 2007). Arro, Aus, Timoštšuk, Poom- Valickis ja Kukk (2015) sõnul puudub hetkel piisav ja mitmekülgne ülevaade Eesti õpilaste koolivälise õppetöö mahust. Samuti ei ole piisavalt uuritud ka kodutöö eesmärke. Selleks, et kulutatud aeg õppimisele oleks võimalikult efektiivne, on oluline arvesse võtta ka õpilaste arusaamu ja vaateid kodutöödele.

1.1 Kodutöö olemus ja eesmärgid

Kodutöid käsitlevas kirjanduses on kodutööd seletatud ja defineeritud erinevalt. Näiteks on Krull (2018) kirjutanud: “Kodutöö all mõistetakse tavaliselt õpilastele õpetajate poolt antud kohustusi, mis tuleb täita väljaspool kooli” (lk 349). Painter (2004) on selgitanud, et kodutöö on õppimise tähtis osa ning kodutööde tegemine on oodatud nii õpilaste, vanemate, õpetajate kui ka kooli direksiooni poolt. Cooper (2007) on kirjutanud „Kodutööd võib defineerida kui õpetaja poolt antud ülesandeid, mis on ettenähtud tegemiseks väljaspool koolitundide aega“ (lk 4). Kõik kolm eespool nimetatud autorit toovad välja, et kodutöö on määratud õpetaja poolt ning see tuleks teha väljaspool kooli või koolitundi ning aitab kinnistada juba tunnis õpitut. Cooper (2007) toob eraldi välja, et õpilased võivad kodutööd siiski ära teha koolis viibides, kasutades selleks aega kas raamatukogus olles, pikapäevarühmas või järeleaitamistunnis viibides.

Õpetaja poolt määratud ülesanded võivad olla väga erinevad. Kodutööd erinevad vastavalt mahu, eesmärgi, arendatavate oskuste, valikuvõimaluse, tähtsuse, individuaalsuse astme ja sotsiaalse konteksti poolest. Mahu poolest erinevad ülesanded nii pikkuselt kui ka kodutööde määramise sageduselt. Kodutööde pikkust saab hinnata selle järgi, kui kaua õpilane nende lahendamiseks aega kulutab. Raskusastmelt võivad olla ülesanded nii lihtsad kui keerukad või ka vaheldumisi lihtsaid ja keerulisi osasid sisaldavad. Mõne kodutöö puhul eeldab õpetaja, et õpilase jaoks on antud ülesanne lihtsasti lahendatav ning mõni ülesanne vajab rohkem mõtlemist ja teadmisi. Samuti tuleb arvestada, et sama ülesanne ei ole alati erinevatele õpilastele samal määral pingutust nõudev (Cooper, 2007).

Eesmärgid, mida kodutööde sooritamise täidab on mitmeid. Cooper (2007) jagab kodutööde eesmärgid kahte gruppi. Esimesse kuuluvad ainealaste teadmiste arendamisega seotud eesmärgid (*instructional*), nagu harjutamine, materjalist ülevaate andmine, ettevalmistus, õpitud oskuste rakendamine uues situatsioonis ja oskuste integreerimine. Teise grupi moodustavad üldiste oskuste ja teadmistega seotud eesmärgid (*noninstructional*), mille alla kuuluvad, näiteks vanema ja lapse suhtluse arendamine, kooli juhtkonna poolt ettenähtud direktiivide täitmine, kodutööde andmine karistuslikul eesmärgil.

Krull (2018) toob välja kolm põhilist kodutöö ülesannet: kinnistada õpitut, kujundada iseseisvat õpiharjumust ning õppida selgeks tunnis arusaamatuks jäänud osa. Cooper (2007), Epstein (1998) ja Krull (2018) selgitavad, et läbi harjutavate kodutööde saab õpilane tunnis õpitut rakendada ning teadmised kinnistuvad. Kui õpilasel on jäänud midagi tunnis ebaselgeks, siis kodutööd annavad võimaluse töötada individuaalses tempos ja vajadusel

konsulteerida vanema või kaasõpilasega ning kasutada lisamaterjale, et puudujäägid teadmistes likvideerida. Epstein (1988) lisab, et kodutöö aitab kujundada iseseisvat õpiharjumust, kuna õpilane võtab vastutuse, et kodutöö oleks õigeaks ajaks vastavalt juhistelet tehtud. Õpetaja poolt on antud ainult juhend, kuidas tööd sooritada ning aeg, millal kodutöö peab olema tehtud. Kuidas ja millal kodutöö täpsemalt tehakse on õpilase enda vastutada.

Kodutöö oluliseks eesmärgiks on ka õpilase suurem kaasatus õppetöösse. Kodutöö sooritamise nõuab igalt õpilaselt aktiivset osalust ja tähelepanu. Samuti annab kodutöö võimaluse õpilasel ise otsustada kui palju aega ülesannete sooritamisele kulutatakse ja millisel määral kasutatakse abimaterjale või konsulteeritakse vanemate või kaasõpilastega. Õpilasel on võimalus anda ise hinnang oma kodutöö kvaliteedile (Epstein, 1988).

Lisaks on kodutöö oluliseks funktsiooniks harjutamise ja ettevalmistuse aspekt (Cooper, 2007; Epstein, 1988; Epstein & Van Voorhis, 2001). Harjutavad ülesanded aitavad tugevdada tunnis saadud teadmisi ning arendavad mõnda kindlat oskust, olenevalt millise oskuse harjutamisele ülesanne on suunatud. Õpilane õpib ära tundma millal ja millist oskust kasutada (Cooper, 2007; Epstein, 1988). Ettevalmistava eesmärgiga kodutööd aga tutvustavad teemat ja materjale, mida hakatakse tulevastel tundidel lähemalt õppima, et õpilased oleksid valmis uueks tunniks (Epstein & Van Voorhis, 2001). Eespool nimetatud eesmärgiga kodutöö aitab õpilasel saada uuest tunnist võimalikult palju teadmisi. Näiteks juhul, kui uus teema, mida tunnis hakatakse arutatama, vajab taustteadmisi või kogemusi. Sama kodutöö võib olla nii harjutava kui ka ettevalmistava eesmärgiga, sõltuvalt sellest, kuna kodutöö on ajaliselt õpetaja poolt antud. Kui kodutöö tuleb teha enne teema tunnis käsitlemist, on selle funktsioon ettevalmistav, kui sama kodutöö on antud pärast tundi, siis on ülesandel harjutav või kinnistav eesmärk (Cooper, 2007).

Kodutöö on üks võimalus kaasata vanemaid rohkem lapse haridusse ja kooliellu ning tugevdada lapse ja vanema vahelisi suhteid (Epstein, 1988; Epstein & Becker, 1982; Epstein & Van Voorhis, 2001). Lapsevanem on kui eeskuju ja õpetaja lapsele igapäevases elus. Lapse aitamine õppimisel või kodutöö tegemisel, milles on vajalik arutlemine või küsimustele vastamine, arendab omavahelist suhtlust ning arutelusid lapse ja vanema vahel (Epstein & Becker, 1982). Tihti vajab õpilane vanema tuge juhenditest arusaamisel, õpitu mäletamisel ja selgitamisel, koolis õpitu üleselgitamisel või valesti arusaamise korral õigele arusaamisele jõudmisel. Eelpool mainitud tegevused seoses kodutööga annavad vanemale ja lapsele võimaluse vahetada infot ja hoiakuid kooli ja õppetööga seotult (Epstein, 1988).

Lisaks mainivad Epstein (1988) ja Cooper (2007) kodutöö eesmärgina karistuslikku aspekti. Epstein (1988) seletab, et kodutöö määramine karistuslikul eesmärgil ei ole seotud

akadeemiliste teadmiste ja oskuste arendamisega, vaid keskendub käitumisele. Kodutöö on määratud halva käitumise või tunnis õppetööle vähese tähelepanu pööramise tõttu. Pigem tekitab mainitud eesmärgiga kodutöö õpilases piinlikkust kui arendab oskusi. Karistuseks määratud kodutöö näitab ainult õpetaja võimu, et õpetaja saab piirata õpilase vaba aja kasutust kodutööd tegemisega.

Toetudes alapeatükis käsitletud kirjandusele võib kodutöö eesmärgiks olla nii õpitava materjali kinnistamine, harjutamine kui ka uue materjaliga tutvumine. Üheks oluliseks eesmärgiks on ka iseseisva õpiharjumuse arendamine. Samuti kaasab kodutöö sooritamine vanemaid koolitöösse ning arendab lapse ja vanema vahelisi suhteid.

1.2 Nõuded kodutööle

Krull (2018) toob välja, et on levinud arvamus, et kodutöö andmine on harjumus ja vähem tähelepanu pööratakse kodutöö andmise puhul selle otstarbekusele. Ta toob välja, et enne kodutöö andmist tuleks veenduda, et see on ikka seotud õpitava temaatikaga. Samuti tuleks kodutöö tegevused hoolikalt planeerida ning arutleda õpilastega, milliseid probleeme võivad kodutöö sooritamisel esineda ja vajadusel muuta ülesande täitmise nõudeid. Kodutöö ei peaks olema lihtsalt rutiinne ülesannete lahendamine, vaid peaks nõudma ka õpilaselt jõukohast pingutust ja probleemide lahendamist.

Tagasiside on kodutööde puhul oluline. Tagasiside peaks olema kirjalik või suuline. Kodutööde kontrollimine, tagasisidestamine ning hindamine tekitavad õpilastes vastutustunnet, et kodutööd oleksid korrektselt tehtud. Samas ei tohiks olla kodutöö eest saadud hinded suure kaaluga lõpphinde kujunemisel (Krull, 2018).

Vatterott (2010) toob välja viis peamist hea kodutöö tunnust, milleks on: eesmärk, tõhusus, kuuluvus, pädevus ning ülesande atraktiivsus. Koduülesannet luues, tuleks mõelda õpilaste erinevustele. Õpilastel on erinevad õppimisviisid, mis aitavad neil olulist informatsiooni paremini meelde jätta. Tähelepanu tuleks pöörata pigem kodutöö eesmärgile kui ülesande formaadile. Näiteks kui koduülesande eesmärgiks on õppida sõnu kirjutama, siis ei saa õpetaja eeldada, et kõik õpilased õpivad kõige paremini sõnu läbi kirjutades ja seega pole ka mõttekas määrata koduülesandeks iga sõna kolm korda vihikusse kirjutada. Võimalusel peaks õpilane saama valida ise endale meetodi, kuidas kodutöö sooritada. Kodutöö tõhusus peaks olema läbimõeldud.

Kodutööna ei ole mõistlik anda ajaliselt mahukat tööd, mis ei too välja õpilase ainealaseid teadmisi. Kodutöö andmisel õpilastele rõhutatakse, et see on nende kodutöö, seega

tuleks neile anda rohkem valikuvabadust kodutöö tegemisel. Näiteks lasta õpilasel valida, millist teemat sooviks ta rohkem uurida või millist meetodit kodutöö sooritamisel kasutada. Kodutöö andmisel tuleks samuti meeles pidada õpilaste erinevat taset klassis. Õpilased, kes ei ole veel nii pädevad käsitletavates teemades, peaksid saama vähem keerukamaid või vähem mahukaid kodutöid, mille nad suudavad sooritada. Näiteks anda õpilastele vähem küsimusi vastata; vähem lünki tekstis, mida täita; anda lisavihjeid või kirjutada ette sõnad, mida tekstis kasutada. Õpilastele on oluline, kuidas kodutöö välja näeb. Mitu lehekülge kodutööd täis tihedat teksti ja palju küsimusi, millele vastata, ei tekita õpilases motivatsiooni koduülesannet täita. Oluline on muuta kodutöö õpilastele huvipakkuvaks (Vatterott, 2010).

1.3 Kodutöö positiivne mõju

Cooper (2007) jagab kodutööde positiivsed mõjud nelja põhilisse kategooriasse, sõltuvalt sellest, millele positiivne mõju avaldub. Eelmainitud kategooriad on: kohestes akadeemilistes tulemustes avalduvad mõjud, pikaajalistes akadeemilistes tulemustes avalduvad mõjud, mitteakadeemilistele tulemustele ning vanemate õppetöösse kaasatusele avalduv mõju.

Peamisteks kodutöö positiivseteks mõjudeks kohestele akadeemilistele tulemustele on, et õpilase faktiteadmised paranevad, õpilane mõistab paremini õpitut ning jätab selle ka paremini meelde. Pikemaajalised akadeemilised tulemused ei ole seotud ainult kindla aine akadeemiliste teadmistega, vaid pigem õpilase õpiharjumuste- ja oskustega. Samuti kuulub pikemaajaliste akadeemiliste tulemuste alla ka õpilase hoiakute ja arvamuse positiivsemaks muutumine kooli ja õppimise suhtes. Mitteakadeemiliste tulemuste all mõistetakse, et kodutööde sooritamine muudab õpilast iseseisvamaks õpiülesannete ja teadmiste omandamise suhtes ning kasvatab vastutustunde tekkimist. Samuti annab kodutöö julgust õppida koolivälisel ajal. Lapsevanemate kaasamine läbi kodutööde muudab vanemate hoiakuid positiivsemaks hariduse ja kooli suhtes ning nähakse positiivsemalt lapse saavutusi (Alleman & Brophy, 1991; Cooper, 2007; Cooper & Valentine, 2001). Kodutöö, mida õpilane teeb koos vanemaga, mõjub positiivselt lapse ja vanema suhtele (Edwards, 2018). Bempechat (2004) on leidnud väga oluliseks kodutöö positiivseks mõjuks õpimotivatsiooni hoidmise, mis on pikaajalise tegurina väga tähtis. Kodutöö annab õpilasele aega, sooritada ülesanded omas tempos ning võimaluse õpitavast aru saada. Samuti aitab kodutöö ülesannete täitmine vigade, raskuste ja tagasilöökidega toime tulla ning arendada lapse õpioskusi. Lisaks arendab kodutööde tegemine õpilastes ka kohusetunde arenemist (Göllner et al. 2017).

Cooperi, Robinson ja Patall (2006) tegid metanalüüsi 1978-2003 Ameerika Ühendriikides läbiviidud uurimuste kohta, mis kajastasid kodutööle pühendatud aja ja õpitulemuste seotust. Analüüsiti 32 uurimust, mille valimi suurus varieerus 55 õpilasest ligikaudu 85000 osalenuni. Analüüsitud uurimuste tulemustest selgus, et tugevam seos kodutööde ja õpitulemuste vahel on pigem vanemas kooliastmes kui nooremates klassides. Cooper ja Valentine (2001) leidsid metanalüüsis samuti, et seos kodutöö ja tulemuste vahel tugevneb vanemas kooliastmes ning kõige nõrgem seos on kodutöö ja õpitulemuste vahel algkooli ealiste laste hulgas. Autorid toovad selgituseks põhjuseid, et nooremad õpilased ei suuda nii pikalt keskenduda ühele tegevusele. Algkooli õpilased ei suuda segavaid faktoreid eirata ning neil puuduvad oskused efektiivseks õppimiseks.

Trautwein jt (2002) kogusid andmeid Saksamaal 125 seitsmenda klassi kohta, et uurida kodutööde rolli olulisust seoses matemaatika tulemustega. Uurimistulemused näitasid, et kodutööde sagedus avaldas positiivset mõju õpilaste tulemustele matemaatikas, aga kodutöö ülesande pikkusel oli tulemustega negatiivne seos. Näiteks võib pikk kodutöö tekitada õpilases motivatsiooni langust. Samas avaldus positiivne seos kodutöö pikkuse ja individuaalsete teadmiste osas. Autorid tõid tulemustest välja, et mahukam kodutöö vähendab klassisisest teadmiste erinevusi. Eelnimetatud uurimuse tulemustele toetudes järeldasid autorid, et kodutöö on oluliselt seotud matemaatikas omandatavate teadmiste ja tulemustega. Veel leidsid autorid, et sagedamini määratud kodutöödel on positiivne mõju seoses õppimisega ning lühikesed kodutööd on sama efektiivsed kui pikemate ülesannete lahendamine väljaspool õppetundi.

Pelletier ja Normore (2007) uurisid Ameerika Ühendriikides kolmandas klassis matemaatika kodutööga seotud muutujaid, mis mõjutavad kõige enam lisaks hinnete akadeemilist edukust. Uuritavate kodutööde muutujateks olid: raskusaste, pikkus, eesmärgid, tagasiside, toetus ja kodutöö määramise aeg. Samas uurimuses koguti andmeid ka kolmanda klassi õpilaste akadeemilise edukuse erinevuste kohta seoses matemaatika kodutööde täidetavuse, kodutööde korrektsuse, õpilaste isikuomaduste, kodutööde eripärade ning kodutöödest tulenevate väljakutsetega. Uurimuse tulemusena leidsid autorid statistiliselt olulise seose kodutööde lõpetatuse ja kolmanda klassi õpilaste akadeemilise edu vahel. Samuti tõid eelpool nimetatud uurijad välja positiivse seose tehtud kodutööde ja õpilase tulemuste vahel. Uurimus andis kinnitust, et kodutööd on eelduseks paremateks õppetulemusteks matemaatikas ning märkimisväärselt just õpetaja poolt klassis väljatöötatud testide ja hindamiste puhul, aga mitte niivõrd standardtestidega seoses. Kuna õpetaja koostab,

hindab ja paneb kokku klassisisese testi ning samal ajal koostab ja määrab ka kodutöö, siis on ka kodutöö ja test tõenäolisemalt sarnasemad.

Eren ja Henderson (2011) uurisid 25000 8. klassi õpilast Ameerika Ühendriikides ning toetudes uurimistulemustele kirjutavasid, et matemaatikas tehtud kodutöödel on oluline seos eksamitulemustega. Samas puudub oluline seos või on väga väike seos kodutööde tegemise ja eksamitulemuste vahel inglise keeles, ajaloos ja loodusõpetuses. Lisaks mõjutab kodutööde efektiivsust matemaatikas õpilase vanemate haridustase. Nimelt, väitsid autorid mainitud uurimuste tulemustele toetudes, et kodutööd matemaatikas avaldavad olulist positiivset mõju õpilastele, kelle vanematel on kõrgkooli või kolledži haridus.

Kokkuvõtteks võib eelpoolkirjeldatud varasemate uurimuste põhjal väita, et kodutöödel on positiivne mõju pigem vanema kooliastme õpilaste hulgas, kuna neil on olemas oskused efektiivseks õppimiseks ning ajakasutuseks. Samas aitab kodutööde tegemine just õpiharjumusi ja -oskusi arendada. Kodutööd mõjuvad positiivselt matemaatikas omandatavatele teadmistele ja oskustele nii 3. klassis kui ka 7. klassis. Seoses matemaatikaga on tihedamalt antud kodutööd efektiivsemad ja lühemad kodutööd sama mõjuga kui pikka aega nõudvad ülesanded. Toetudes käsitletud uurimustele, on lisas 1 olevas tabelis 1 kokkuvõtvalt toodud välja kodutöö eelised.

1.4 Kodutöö negatiivne mõju

Lisaks eelmises alapeatükis käsitletud kodutöö positiivsetele mõjudele on mitmed uurijad välja toonud ka erinevaid kodutöö negatiivseid mõjusid. Cooper (2007) ja Cooper ning Valentine (2001) toovad välja olulise negatiivse mõjuna õpilase võimaliku küllastumuse õppimisest ning õppetööle pühendatud ajast. Uurijad selgitasid küllastumist sellega, et iga asi on efektiivne ja huvitav ainult teatud aja. Seega aeg, mis kulutatakse koolis õppetööle ja lisaks kodutööde tegemiseks võib muutuda liiga pikaks ning õpilane tüdineb ja tekib üleküllastatus, mis omakorda võib õpimotivatsiooni languse tõttu viia ebaetiliste käitumisteni. Näiteks kirjutatakse kodutöö kellegi pealt maha või keegi teeb kodutöö lapse eest ära (Alleman & Brophy 1991; Cooper & Valentine, 2001; Cooper, 2007; Galloway, Conner, & Pope 2013). Samuti viib liialt suur kodutööde hulk füüsilise ja emotsionaalse väsimuseni. Lisaks eelpoolnimetatule näitasid Alleman ja Brophy (1991) uurimuse tulemused, et mahukad kodutööd võivad viia õpilase läbipõlemise ning negatiivsete hoiakuteni kooli ja õppetöö suhtes. Cooper ja Valentine (2001), Cooper (2007) ning Galloway jt (2013) peavad oluliseks negatiivset aspekti, mille kohaselt kodutööle kulutatav aeg tuleb õpilase vaba aja arvelt, mis

muidu oleks suunatud sotsiaalsetele ja vabaaja tegevustele. Vabal ajal omandab õpilane samuti nii mitteakadeemilisi kui akadeemilisi teadmisi. Koolivälisel ajal osalevad õpilased mitmetel kogukondlikel üritustel, mis on olulised väärtushinnangute tekkimisel ja eluliste teadmiste saamisel. Kokkuvõttes võib kodutööde liiga suur maht tekitada õpimotivatsiooni langust ning negatiivseid hoiakuid kooli ja õppetöö suhtes.

Lisaks on uurimustest selgunud, et vanemate kaasamisel kodutööde tegemisse võib olla lisaks positiivsele ka negatiivne mõju. Vanemad ei pruugi olla kursis koolis kasutatavate materjalide, õppemeetodite või -võtete ja selgitusviisidega ning vanemate selgitus ja abi kodutöödel võib viia õpilase segadusse. Võivad tekkida negatiivsed hoiakud kooli suhtes nii õpilasel endal kui ka lapsevanemal. Lisaks võib tekkida konflikt lapse ja vanema vahel, kuna koolis seletatakse teemat üht moodi ja lapsevanem kasutab teistsugust lähenemist kodutööde lahendamisel. Kui lapsevanema abi kodutöö tegemisel muutub suuremaks kui õpilase panus, siis võib see viia ebaetilise käitumiseni. Cooper (2007) toob välja, et mõni lapsevanem nõuab oma lapselt väga häid või ebarealistlikke õpitulemusi ja seejuures võib kodutööde sooritamine õpilasel tekitada motivatsiooni langust ja emotsionaalset pinget.

Alleman ja Brophy (1991) toovad välja kodutöö negatiivse mõjuna õpitulemuste erinevuse suurenemise madalate ja kõrgemate õpitulemustega laste vahel. Cooper ja Valentine (2001) toovad välja sotsiaalse ebavõrdsuse, mida kodutööd soodustavad. Kodutööde sooritamine paneb vähemkindlustatud perede lapsed ebavõrdsesse situatsiooni, kuna neil ei pruugi olla kodus head õpikeskkonda, mis soodustaks ja võimaldaks õppimist. Samuti võib neil puududa täiskasvanu tugi kodutööde sooritamiseks. On ka tõenäoline, et vähemkindlustatud perede lapsed peavad tegema tööd koolivälisel ajal ja seega ei ole neil ajalist ressurssi kodutöö sooritamiseks.

Kodutööd tekitavad õpilastes ka stressi (Katz, Bauzukashvili, & Feingold, 2012). Galloway ja Pope (2007) uurisid Ameerika Ühendriikides 496 õpilase hulgas õpilaste vaimset ja füüsilist heaolu, koolitööga seotud stressi, kodutööde hulka ning kodutööde kasulikkust. Uurimus viidi läbi Ameerika Ühendriikides ning tulemustest selgus, et 65% valimist väitsid, et nad tunnevad stressi alati või tihti kodutööde tõttu. Lisaks kinnitasid uurimistulemused, et kodutööd ja koolitöö on uurimuses osalenud õpilaste elus peamisteks stressoriteks. Osalenud õpilased kulutasid kodutööle keskmiselt kolm tundi päevas ning 56% vastanutest ütlesid, et nad on loobunud endale meeldivast hobist, kuna kodutööde tõttu ei jää aega meelistegevusteks. Lisaks negatiivsele aspektile, et õpilased olid hobidest loobunud liiga suurele kodutöödele kulutatud aja tõttu, esines 77,4% õpilastel stressiga seotud füüsilisi probleeme. Üle 50% õpilastest kogesid uurimusele eelneva kuu jooksul peavalusid,

unehäireid, ja/või väsimust. Osalenud õpilastest need, kes kulutasid suurema aja kodutööde tegemisele, kogesid ka rohkem eelpool mainitud kodutöö negatiivseid mõjusid. Samas kui õpilased tundsid, et tehtav kodutöö on neile vajalik ning oluline eksamiks valmistumisel, kogesid nad vähem muret õppimise pärast, ebameeldivaid stressiga seotud füüsilisi sümptomeid ja nende heaolu muutus pigem paremaks. Seejuures tõid ka uurimuse autorid välja, et koolid ei peaks ainult jälgima kodutööde ajalist mahtu, mis õpilastele igaks päevaks jääb, vaid ka kodutööde asjakohasust ja vajalikkust.

Toetudes eelnevalt mainitud autoritele võivad kodutööd lisaks õppetööle tekitada õpilastes üleküllastatust ning viia läbipõlemiseni. Suur kodutööde maht võib põhjustada nii emotsionaalset kui füüsilist väsimust ja õpilase õpimotivatsioon langust. Õpilastel võib tekkida negatiivne hoiak õppimise ja kooli suhtes, mis omakorda soodustab ebaetilist käitumist. Samuti võib vanemate kaasatus ja ootused lapse õpitulemustele tekitada konflikti lapse ja vanema vahel. Kuna kõikidel lastel ei ole kodus võrdselt toetavat õpikeskkonda nii füüsilise õpikeskkonna kui vanemate toe näol, siis paneb kodutöö õpilasi ebavõrdsesse seisu. Toetudes peatükis käsitletud uurimustele, loobuvad lapsed mahukate kodutööde tõttu oma hobidest. Kulutades palju aega kodutööde sooritamisele, näitavad uurimused seoses kodutööga ka õpilaste stressi füüsiliste sümptomite tekkimist ning heaolu langust. Kokkuvõtvalt on peatükis käsitletud autoritele toetudes kodutöö negatiivsed mõjud toodud välja lisas 1 olevas tabelis 2.

1.5 Õpilaste vaated kodutööle

Varasemad uurimused seoses õpilaste arvamusega kodutööst on andnud erinevaid tulemusi. Eestis 2013-2015 Arro jt (2015) läbiviidud uuringus küsiti 2. ja 7. klassi õpilastelt kodutöö eesmärkide kohta. Uurimusest selgus, et hulk lapsi ei teadnud, miks õpetaja kodutööd annab. Kodutöö eesmärkidenä nimetati kordamist, meeldejätmist, kontrolltööks või eksamiks kordamist, targemaks saamist. Uuringu autorid väitsid, et uurimuses osalenud vanuseklassi õpilastel ei ole läbivat arusaamist kodutöö eesmärkidest, mis oleks teoreetiliselt põhjendatud. Ameerika Ühendriikides läbiviidud uurimuses (The Homework Experience, 2007) selgitati välja õpetajate, vanemate ning õpilaste vaateid kodutöödele. Uurimuses osales üle 2000 3.-12. klassi õpilase. Uurimuses osalejad täitsid veebikeskkonnas küsitluse. Peamistest tulemustest õpilase seisukohalt selgus, et 77% õpilastest usub, et kodutöö tegemine on oluline või väga oluline, ning 69% osalenud õpilastest leidis, et kodutöö tegemine aitab neil koolis rohkem teadmisi omandada. Samas õpilased, kes ei plaaninud kolledžisse minna, uskusid kaks korda

suurema tõenäosusega, et kodutööde tegemisest ei ole neile mingisugust kasu pärast keskkooli. Uurimuses leiti, et õpilased, kes usuvad, et kodutööde tegemine ei ole oluline, saavad koolis madalamaid tulemusi ning nende arvamus saadava hariduse kvaliteedist on madalam. Kõrgemate tulemustega õpilased teevad suurema tõenäosusega kodutööd alati või peaaegu alati lõpuni ning kurdavad tõenäolisemalt ajapuuduse üle, mis tuleneb kodutööle kulutatud aja tõttu. Ajaliselt kulutasid valimis olnud 30% algkooliõpilastest ja 50% põhikooli astme õpilastest päevas kodutöödele tund aega või kauem.

Costa, Cardoso, Lacerda, Lopes ja Gomes (2016) viisid Portugalis läbi uurimuse 128 9-11aastaste õpilase ning 14 õpetaja hulgas, mille eesmärgiks oli välja selgitada õpilaste ning õpetaja nägemust kodutöö ja õppetöö seoste vahel. Olulisemad tulemused õpilaste vaatepunktist näitasid, et osalenud õpilastest neljandik ei naudi kodutöö tegemist (19,9%) või kodutöö tegemine on ebameeldiv (2,3%). Õpilastest 34,4% väitsid, et neile väga meeldib kodutööd teha ning 43,8% arvasid, et kodutöö tegemine on üsna meeldiv. Kui õpilastelt küsiti, mida nad valiksid, kui valida oleks kodutöö tegemise ja mittetegemise vahel, siis 89,9% vastanutest teeksid kodutööd ning 10,2% õpilastest ei teeks kodutööd. Õpilased, kes otsustasid kodutöö tegemise kasuks, ütlesid, et kodutööd on huvitavad ning aitavad õppida ja sisust paremini aru saada. Kes valisid, et nad pigem ei teeks kodutööd, arvasid, et kodutööd on igavad, väsitavad ja kasutud ning pärast kodutöö sooritamist ei jää vaba aega muudeks tegevusteks. Uurimuses osalejatest 96,9% tegi regulaarselt kodutööd ning enamus õpilastest uskus, et kodutöö tegemine aitab neil õppida. Küsitletud õpilastest ainult 11,7% tunnistas, et neil ei jää kodutöö tegemise kõrvalt aega üle muudeks tegevusteks.

Wilson ja Rhodes (2010) Ameerika Ühendriikides läbiviidud uurimuses, milles osales 2200 9.-12. klassi õpilast, selgus, et 69% vastanutest olid uskumusel, et kodutööd on vajalikud ja kinnistavad koolis õpitut. 9. klassi õpilastest 73% väitsid, et kodutööd on ebameeldivad, 84% arvasid, et kodutööd on igavad ning 87% pidasid kodutööde mahtu igaks päevaks liiga suureks. Enamus uurimuses osalenud õpilastest (86%) olid nõus, et nad teeksid kodutööd meelsamini, kui nende tegemisega alustataks koolis. Uurijate hinnangul on oluline roll just kodutöö täielikul lahendamisel. Õpilased väitsid ka uurimuses, et nad teeksid kodutööd rohkem, kui erinevate ainete õpetajad jätaksid kodutöö erinevateks päevadeks. Uurimusest selgus, et üks olulisi põhjuseid, miks kodutööd ei tehta on, et õpilased ei saa kodutööst aru. Eelnevalt mainitud põhjuse tõid välja 46% vastanutest. Autorid pidasid oluliseks kodutöö olulisuse selgitamist õpilastele. Õpilased peavad jõudma arusaamisele, et kodutööd aitavad neil olla edukad nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Ekici (2014) viis Türgis läbi uurimuse keskkooli õpilaste hulgas. Valimisse kuulus 705 6.-8. klassi õpilast. Eesmärk oli uurida õpilaste vaateid kodutööle loodusõpetuses ning selgitada välja, kas erinevad muutujad, nagu õpilaste sugu, klass või vanemate haridustase, mõjutab õpilaste vaateid kodutööle. Tulemused näitasid, et 66,8% vastanutest leidsid, et kodutööde tegemine on tore ning 70,4% õpilastest uskusid, et kodutööl on oluline roll, et saada loodusõpetusest aru. Samuti eelistavad õpilased grupitööna tehtud ning empiirilisi kodutöid. Õpilastest 87,1% arvasid, et kodutööde parandamine on nende jaoks oluline ning 82% vastanutest täitsid kodutöid hoolikalt. Eelpool mainitud uurimuste tulemused näitavad, et õpilaste sugu ja vanemate haridustase ei mõjuta õpilaste vaateid kodutööle. Küll aga muutub õpilaste arvamus kodutööst vanemas kooliastmes. Selgus, et mida vanemas klassis lapsed õpivad, seda rohkem soovivad nad keskenduda eksamiga seotud teemadele.

Kokkuvõttes peatükis käsitletud uurimusi võib öelda, et õpilased, kellel on kõrgemad õpitulemused, peavad kodutöid ka olulisemaks ning sooritavad kodutöid suurema tõenäosusega. Vaated kodutööle ei sõltu lapse soost või vanemate haridustasemest. Vanema klassi õpilased eelistaksid kodutöid, mis on seotud eksami teemadega. Õpilased toovad välja liiga suure kodutööde mahu ning teeksid neid tõenäolisemalt kui kodutööd oleks jaotatud nädala peale võrdsemalt. Lisaks teevad õpilased kodutöid meelsamini, kui nende tegemisega alustatakse juba tunnis ning kui tegemist on grupitöö või empiirilise kodutööga. Samuti peavad õpilased oluliseks kodutööst aru saamist ning tagasisidet õpetajalt kodutöö kohta.

Toetudes varasematele uurimustele, kulutavad õpilased oma vaba aega palju kodutöödele. Samas on uurimused avanud nii kodutööde positiivseid kui negatiivseid mõjusid. Selleks, et muuta kodutöö andmise protsess õppimist toetavaks, on oluline teada õpilaste arusaamu ja ettepanekuid seoses kodutöödega.

Bakalaureusetöö eesmärgiks oli välja selgitada II kooliastme õpilaste arusaamad kodutöö eesmärkidest ning milliseid ettepanekuid teevad õpilased kodutööga seotud protsessi arendamiseks. Töö käigus leitakse vastused järgnevatele küsimustele:

1. Milline on õpilaste arusaam kodutöö eesmärkidest?
2. Millised on õpilaste ettepanekud kodutööga seotud protsessi arendamiseks?

2. Metoodika

Bakalaureusetöö viidi läbi kvalitatiivset uurimismeetodit kasutades, kuna Õunapuu (2014) järgi on kvalitatiivse uurimuse abil võimalik uurida ja selgitada arvamusi ning kirjeldada uuritavate kogemusi ja mõtteid. Kuna töö eesmärgiks oli uurida õpilaste arusaamu, siis on kvalitatiivne uurimisviisi valik bakalaureusetöö autori hinnangul põhjendatud.

2.1 Valim

Uurimuses kasutati eesmärgipärast valmit. Berg (2001) kohaselt kasutades eesmärgipärast valimit, valib uurija uuritavateks populatsioonist sobivad isikud, kes vastavad uuritavate kriteeriumitele lähtudes oma eriteadmistest või teadmistest. Valimisse kuulumise kriteeriumiks oli, et lapsed õpiksid üldhariduskoolis II kooliastmes. Uurimus keskendus II kooliastme õpilastele, kuna Eestis siiani läbiviidud uurimused on suunatud peamiselt III kooliastme õpilastele. Uurimusse kaasati kuus üldhariduskooli II kooliastme õpilast neljast erinevast koolist. Uuritavateni jõudmiseks võeti ühendust koolide õppejuhtidega ning küsiti luba ja nõusolekut uuritavate intervjueerimiseks. Samuti küsiti nõusolekut uuritavatelt õpilastelt ja nende vanematelt. Lapsevanema nõusoleku saamiseks saadeti neile kirjalik nõusoleku vorm koos uurimuse eesmärkide ja kirjeldusega.

Uurimuses osales kolm poissi ja kolm tüdrukut, vanuses 10-12 aastat. Uuritavatest kaks õppis IV klassis, üks V klassis ja kolm VI klassis. Valmisse kuuluvate taustandmed on toodud välja tabelis 3. Konfidentsiaalsuse tagamiseks ei avaldata töös valimisse kuuluvate õpilaste koolide nimesid ning uurimuses osalenud õpilaste nimed on asendatud pseudonüümidega.

Tabel 3. Uuritavate taustandmed

Pseudonüüm	Sugu	Klass
Tuuli	tüdruk	4.klass
Mihkel	poiss	4.klass
Karl	poiss	5.klass
Liisa	tüdruk	6.klass
Jaagup	poiss	6.klass
Karin	tüdruk	6.klass

2.2 Andmekogumine

Vastavalt bakalaureusetöö eesmärgile koguti andmed poolstruktureeritud intervjuu käigus. Toetudes Õnapuule (2014) on poolstruktureeritud intervjuul olemas kindlad teemad ja üldised küsimused. Intervjuu käigus on uurijal võimalik sõnastada küsimus ümber, valida ise küsimuste järjekord ning lisada täpsustavaid küsimusi. Intervjuu kava koostamisel toetuti Ritchie, Lewis, Nicholls ja Ormstoni (2013) teosele kvalitatiivsete uurimuste kohta sotsiaalteadustes ning varasematele artiklitele kodutöö eesmärkide ja protsessi kohta, nagu Epstein (1998), Epstein ja Van Voorhis (2001), Painter (2004), Cooper (2007). Intervjuu kava koosnes kolmest erinevast plokist. Esimeses plokis uuriti millised on õpilaste arusaamad kodutöö eesmärkidest (näiteks: Mis on Sinu arvates kodutöö eesmärk? Mis Sa arvad, miks õpetajad kodutööd annavad?). Teise plokki küsimused selgitasid välja missugusena kirjeldavad õpilased kodutööga seotud protsessi ja kolmas plokk oli seotud õpilaste ettepanekutega kodutööga seotud protsessi arendamiseks, näiteks: Missuguseid kodutöid võiksid õpetajad anda? Kuidas sooviksid, et õpetaja Sinu kodutööd hindaks/tagasisidestaks? Iga plokk koosnes põhiküsimustest ja lisaküsimustest. Kokku koosnes intervjuu kava 28 küsimusest. Käesolevas töös kajastuvad ainult I ja III teemaploki küsimuste vastused. II plokki küsimustele saadud vastuseid analüüsib autor magistriritöö raames.

Intervjuu küsimuste koostamisel konsulteeriti bakalaureusetöö juhendajaga, kes vaatas üle intervjuu kavas olevad küsimused ning tegi ettepanekuid küsimuste arusaavamaks muutmise osas ja lihtsustamiseks. Samuti pööras tähelepanu aspektile, et intervjuu küsimused oleks kooskõlas uurimisküsimustega ning kogu bakalaureusetöö eesmärkidega. Lisaks viidi läbi ka prooviintervjuu. Intervjuu kava on esitatud lisa 2.

Prooviintervjuu viidi läbi õpilasega, kes vastas bakalaureusetöö valimi kriteeriumitele. Prooviintervjuu kestis kokku 38 minutit. Prooviintervjuu analüüsil selgus, et küsimused olid sobivad leidmaks vastuseid bakalaureusetöö uurimisküsimusele. Kuna prooviintervjuu käigus selgus intervjuu sobivus, siis võeti kogutud andmed ka põhiandmestiku hulka ning andmed analüüsiti koos põhiintervjuudega, tulemused kajastati tulemustes ja arutelus.

Intervjueeritavate leidmiseks võeti ühendust koolide õppejuhtide ja direktoritega e-maili teel. Õppejuhid edastasid info klassijuhatajatele ning seejärel võttis töö autor ühendust klassijuhatajatega. Klassijuhatajate abil edastati info õpilaste vanematele, milles tutvustati uurimuse eesmärki ja anti lisainformatsiooni intervjuu läbiviimise kohta (sh intervjuu kestvus, konfidentsiaalsus, intervjuu helifailina salvestamine). Lapsevanematele, kes andsid klassijuhatajale esimesena teada nõusolekust, saatis klassijuhataja töö autori poolt koostatud

nõusolekulehe, mis allkirjastati viiel juhul paberil ja ühe lapsevanema poolt digitaalselt. Nõusolekulehe võttis uuritav intervjuule kaasa või saatis lapsevanem digitaalselt allkirjastatud nõusolekulehe uurijale e-maili teel. Intervjueerimise aeg lepidi kokku õpilasele sobivaks ajaks klassijuhataja abil.

Enne intervjuu algust selgitati õpilasele veelkord uurimuse eesmärki ning küsiti nõusolekut intervjuu helifailina salvestamiseks. Korrati üle ka konfidentsiaalsuse aspekt, et uuritava isikuandmeid, kooli, ega intervjuus nimetatavaid isikuid bakalaureusetöös ei avaldata. Õpilasele tuletati meelde, et intervjuul osalemine on vabatahtlik ning tal on õigus igal hetkel intervjuu katkestada ja loobuda küsimustele vastamisest.

Intervjuud viidi läbi ajavahemikus oktoober 2018 kuni november 2018. Intervjuu pikkused varieerusid 32 minutist 41 minutini. Bakalaureusetöö koostamise ajal pidas uurija uurijapäevikut, kuhu pandi kirja andmekogumise protsessiga seotud info, mõtted ja kogemused.

2.3 Andmeanalüüs

Andmeid analüüsiti induktiivse kvalitatiivse sisuanalüüsi põhimõtetel. Induktiivne sisuanalüüs aitab mõista uuritavate arusaamu ja tõlgendusi (Laherand, 2008).

Andmete analüüsimiseks transkribeeriti käsitsi kõik kuus salvestatud intervjuud. Transkribeeritud andmete maht oli kokku 77 lehekülge.

Pärast intervjuude transkribeerimist kodeeriti andmed andmeanalüüsi keskkonnas QCMap. Esmalt märgiti ära uurimisküsimuse kaupa intervjuus tähenduslikud tekstiosad, mis andsid vastuseid uurimisküsimusele ja loodi koodid. Näiteks: tunnis õpitu kordamine ja kinnistamine iseseisvalt, millegi kasuliku tegemine, kohusetunde arendamine. Tekkinud koodid koondati alakategooriateks, näiteks kodutöö hulga ja mahuga seotud ettepanekud, kodutöö selgitusviisiga seotud ettepanekud. Alakategooriatest moodustusid omakorda peakategooriad. Peakategooriateks olid näiteks iseseisva õppimise oskuse ja kohusetunde arendamine; õpitu kordamine ja kinnistamine; kodutöö andmise protsessiga seotud ettepanekud.

Usaldusväarsuse suurendamiseks viidi läbi esimese uurimisküsimuse puhul kaaskodeerimine, mille käigus said mõned koodid täpsustatud. Näiteks eraldus koodist „ebaselgeks jäänud selgeks saamine“ täpsustatud kood „ebaselgeks jäänud selgeks saamine lapsevanema toel“, lisati ka kood „nutiseadmest eemale saamine“. Kategooriate

moodustamisel arutati juhendajaga läbi erinevad ala- ja peakategooriate tekkimise võimalused.

3. Tulemused

Bakalaureusetöö eesmärgiks oli välja selgitada II kooliastme õpilaste arusaamad kodutöö eesmärkidest ning milliseid ettepanekuid teevad õpilased kodutööga seotud protsessi arendamiseks. Andmeanalüüsil moodustus esimese uurimisküsimuse alla viis peakategooriat ja teise uurimisküsimuse alla kolm peakategooriat. Järgnevalt antakse ülevaade andmeanalüüsi tulemustest uurimisküsimuste järgi peakategooriate kaupa. Tulemuste kinnitamiseks ja illustreerimiseks on lisatud tsitaate intervjuudest.

3.1 Õpilaste arusaam kodutöö eesmärkidest

Esimese uurimisküsimuse alla moodustusid andmeanalüüsi käigus järgmised peakategooriad: iseseisva õppimise oskuse ja kohusetunde arendamine; õpitu kordamine ja kinnistamine; teemast arusaamine ja lisateadmiste omandamine; kasulikult aja veetmine; tagasiside õpetajale.

Õpilased tõid **iseseisvate õppimise oskuste ja kohusetunde arendamise all** välja, et õpetajad annavad kodutööd selleks, et õpilased kodus iseseisvalt õpiksid. Õpilased selgitasid, et kui õpetaja kodutööd ei annaks, siis keegi iseseisvalt ei hakkaks kodutööd tegema.

„Arendab ka iseseisvat õppimist, et muidu sul tunnis võib-olla õpetaja teeb kõik nagu enam-vähem ette ära, aga kodus sa pead ise vaatama kuidas sa saad. Kui ei oska, siis küsid lihtsalt ema või isa käest abi.“ (Mihkel)

Kodutööde andmine annab uurimuses osalenute sõnul õpetajatele teadmise, kas õpilased viitsivad kodus õppida. Uuritavad tõid välja olulisena kodutööde andmise puhul iseseisva õppimise aspekti. Nad rõhutasid, et kodutöö tegemine suunab õpilast ise mõtlema ja teadmisi kasutama ning vajadusel vanematelt abi küsima. Samuti näitab kodus ülesannete lahendamine kas tunnis ollakse tähelepanelik ja kodus osatakse samu võtteid kasutada iseseisvalt.

Kõik uuritavad leidsid, et kodutöö eesmärk on **õpitut korrata ja kinnistada**. Õpilased tõid välja, et kodutööde tegemine aitab neile võimaluse omas tempos õppida ning võimaluse ise mõtlemiseks, ilma, et keegi õigeid vastuseid ette ütleks.

„Siis sa õpid iseseisvalt tööd tegema ja saad rohkem valmis. Selle 45 minutiga ei jõuagi väga midagi teha. Loed selle teksti ära, teed suuliselt paar harjutust, siis teed töövihikust, siis ongi nagu tund läbi umbes. Et kui koju jätta teha, siis saab paremini selgeks ja jääb paremini meelde.“ (Mihkel)

„Et lihtsalt sa prooviksid ise aru saada sellest teemast, mitte et sa ei teeks teistega tunnis koos seda, et teised ütlevad vastuse ja sina kirjutad lihtsalt vastuse maha.“ (Karin)

Uurimuses osalenud õpilased leidsid, et **õpitu kordamine ja kinnistamine** aitab teema paremini selgeks saada, teema jääb paremini meelde ning see toob ka edu kontrolltöös. Samuti arvasid õpilased, et harjutamine ning vilumuse tekkimine aitab neil hiljem kiiremini ja paremini ülesandeid teha, tuues ka kasu kontrolltöödes ja tunnikontrollides.

Õpilaste arusaamade kohaselt on kodutööl oluline roll **teemast arusaamisel ning lisateadmiste omandamisel**. Uuritavad tõid välja, et kodutööde tegemine aitab teemast paremini aru saada. Kodus ülesannete tegemine annab võimaluse vajadusel vanematelt selgitusi küsida või lisainformatsiooni otsida ja seeläbi ka lisateadmisi omandada. Õpilaste arvates on kodutöö oluline, et ebaselgeks jäänud saaks selgeks ja kodus on võimalus teemale rohkem aega pühendada kui tunnis.

„Kui sa näiteks koolis ei saanud aru, siis sa saad oma vanematelt ka küsida.“ (Tuuli)

Uuritavad tõid lisaks välja kodutööde andmise eesmärgiks **kasulikult aja veetmise**. Õpilaste arvates, annab see võimaluse õpilasi eemal hoida nutiseadmetest ning televiisoritest ja panna neid kasulikult tegutsema. Õpilased arvasid, et kodutööde tegemine ei lase õpilasel veeta tervet päeva televiisorit vaadates, magades või nutiseadmeid kasutades. Uuritavad selgitasid, et kui õpilasel ei jääks kodutööd teha, siis tõenäoliselt ei teeks nad selle ajaga vabatahtlikult midagi õppimisega seonduvat.

„Et lapsed saaks kodus õppida, sest kui ta ei annaks, siis ma arvan, et ükski laps väga vabatahtlikult ei õpiks, kas läheks välja mängima või midagi sellist.“ (Mihkel)

Kodutööde tegemine annab uurimuses osalenud õpilaste sõnul **tagasisidet ka õpetajale**, kuidas õpilased on teemast aru saanud. Kodutöödega saab õpetaja kontrollida, kas õpilased on kodutöö ära teinud ja kuidas neile on teema selgeks saanud või millele tuleks veel tähelepanu pöörata.

„Et sa teeksid midagi kodus ära. Ja siis nad kontrollivad sama moodi, et kas sa saad ikka sellest teemast aru. Ja, et kas sa oled nagu põhimõtteliselt ära teinud selle.“ (Karin)

Kokkuvõttes on uurimuses osalenud õpilaste arvates kodutöö eesmärgiks tunnis õpitu kodus üle korrata ja kinnistada. Lisaks aitab kodus ülesannete tegemine teemast paremini aru saada ja vajadusel otsida lisainformatsiooni või -selgitusi. Samuti peeti oluliseks eesmärgiks läbi kodutöö andmise suunata õpilasi kasulikult aega veetma. Kodutöö andmine arendab õpilastes nende arvates ka õppimisoskust ja kohusetunnet. Lisaks saavad õpetajad kodutööd andes tagasisidet õpilaste omandatud teadmiste kohta.

3.2 Õpilaste ettepanekud kodutööga seotud protsessi arendamiseks

Teise uurimisküsimuse alla moodustus andmeanalüüsi järgselt kolm peakategooriat, milleks olid: kodutöö andmise protsessiga seotud ettepanekud, kodutöö ülesandega seotud ettepanekud ning kodutöö tagasisidestamise ja hindamisega seotud ettepanekud.

3.2.1 Kodutöö andmise protsessiga seotud ettepanekud

Esimene peakategooria, milleks oli ettepanekud, mis on seotud kodutöö andmise protsessiga jagunes omakorda kaheks alakategooriaks: kodutöö hulga ja mahuga seotud ettepanekud ja kodutöö selgitusviisiga seotud ettepanekud.

Hulga ja mahuga seotud ettepanekutes pidasid õpilased oluliseks kodutöö andmise sagedust ja kodutööle kuluvat aega. Oli õpilasi, kes leidsid, et kodutööd ei peaks üldse andma, peaks andma mõnikord või kodutööd peaks kindlasti andma. Õpilased, kes arvasid, et

kodutööd ei ole vaja anda, tõid põhjendusena et teadmised peaks omandama tunnis olles. Lisaks toodi välja, et kodutööde tegemine ei ole meeldiv tegevus.

„Minu meelest ei peaks andma, sellepärast, et tund ongi selle jaoks, et selgeks teha.“ (Liisa)

Uuritavad selgitasid, et igas aines ei ole vajalik kodutöö jätmine suure kodutööde mahu tõttu. Õpilased aga arvasid, et kontrolltööle võiks siiski eelneda suurem kodutööde hulk. Kodutööde mahuga seoses uskusid uuritavad, et kodutöödele kulutatav aeg võiks jääda vahemikku 30-120 minutit ühe päeva kohta. Õpilased tõid välja, et pool tundi on kõige lühem aeg, et saaks kodutööd korralikult tehtud ning 120 minutit peaks sobima ka aeglasemale õpilasele kodutööde sooritamiseks. Samuti arvati, et kontrolltööks õppimine võtab rohkem aega ja sellisel juhul võib kodutöödele kuluda kuni 120 minutit.

„Näiteks kui on kontrolltöö, siis nad võiksid anda nagu rohkem, mitte ainult ühe väikse töövihiku ülesande.“ (Karin)

„Ma arvan, et kuskil miinimum peaks olema pool tundi, sellepärast, et muidu 15 minutiga teed sa nii lihtsalt kõik ära, et sul on arvatavasti seal vead sees. Kui sa teed poole tunniga, siis on see miinimum ja maksimum võiks olla minu meelest poolteist tundi.“ (Mihkel)

„Ma arvan, et võikski olla tund, poolteist või tund aega. Siis saavad, need kes ei ole nii kiired pooleteise tunniga hakkama ja kes on natuke kiiremad, saavad tunni ajaga ilmselt hakkama.“ (Jaagup)

Uurimuses osalenud õpilased tõid välja, et õpetajad võiksid arvestada kodutöö andmisel ka teiste kodutööde ning tegevustega.

„Õpetajad võiksidki nagu arvestada õpilastega, et nad saaksid ikka ilusti ära õpitud ja õpetajad võiksid arvestada huviringidega ka, et sa saaksid ikkagi oma huviringiga tegeleda, et sa ei peaks lihtsalt päevad läbi õppima ja saaksid aktiivselt ka midagi teha, mitte et sa istud kodus ja õpid.“ (Karin)

Mahu poolest toodi välja, et kui anda rohkem ülesandeid, siis peaksid need olema raskusastmelt lihtsamad ja keerukamate ülesannete puhul tuleks anda õpilastele vähem ülesandeid korraga.

Kodutöö selgitusviisidega seotud ettepanekute juures pidasid õpilased oluliseks, et õpetaja veenduks, et teema on õpilastel selge, enne kui kodutöö antakse. Uuritavad tõid välja, et kui teema ei ole selge, siis see tekitab hirmu, et teised hakkavad naerma kui ülesandeid ei osatud teha. Uurimuses osalenute jaoks oli oluline ka kodutöö piisav selgitamine. Õpilased tõid välja, et õpetajad peaksid andma kodutööd, mis on selgete juhistega ning ka tunnis selgitama kogu kodutöö üle või vähemalt keerukamate ülesannete puhul nende tegemise. Õpilased arvasid, et võiks anda kodutööks sarnaseid ülesandeid, mis on juba tunnis läbi lahendatud, sest siis ei oleks vaja nii pikalt kodutööd üle seletada. Õpilased pidasid oluliseks, et õpetaja veenduks kodutöö andmisel, et kõik on aru saanud, kuidas antud ülesannet teha. Uuritavad pakkusid välja, et kodutööd võiks klassis koos alustada, sest nii on võimalik ka kohe küsida, kui midagi jääb ebaselgeks ja seeläbi saab õpetaja veenduda, et kõik on aru saanud, mida kodutöös teha tuleb.

„Niimoodi, et kõigepealt natuke alustame seda ülesannet, siis ta laseb kellelgi õpilasel selle ülesande pealkirja ette lugeda ja siis kui keegi ei saanud aru, siis too tõstab käe, et ma ei saanud aru, siis õpetaja seletab kõigile ja siis jääbki kodus teha.“ (Mihkel)

„Ta võiks seda läbi selgitada nii, et näitab ära kuidas seda teha ja et näiteks tuleb leida listist omadussõna ja kolme võrdesse panna. Näiteks teeme esimese ära, siis õpetaja ütleb, et ülejäänud otsige kodus edasi ja matemaatikas võiks tavaliselt esimesed näitena teha ja siis oskad kohe teised ka ära teha.“ (Jaagup)

3.2.2 Ettepanekud seotud kodutöö ülesandega

Teine peakategooria jagunes kolmeks alakategooriaks: kodutöö liigiga seotud ettepanekud, ülesande koostöövormiga seotud ettepanekud ning ettepanekud seotud ülesande soorituse kestvusega.

Kodutöö liigiga seotud ettepanekutes väljendus, et õpilased soovivad erinevat tüüpi koduülesandeid, isegi kui nad meelsamini eelistavad teha üht tüüpi ülesandeid.

„Võiks anda vahepeal rohkem suulisi ja vahepeal rohkem kirjalikku ja vahepeal mingi uurimistöö ka näiteks.“ (Jaagup)

Uurimuses osalejad tõid välja, et õpetaja poolt määratud koduülesannete tüübid võiksid varieeruda. Nimetati nii kirjutamis-, lugemis-, vaatlemis- ja uurimis-, loovülesandeid, elektroonilisi ülesandeid kui ka liikumist soodustavaid ülesandeid ja ülesandeid, kus on vaja midagi pähe õppida. Erinevat tüüpe ülesandeid eelistades tõid õpilased põhjuseks, et üht või teist tüüpi ülesanne aitab neil materjali paremini meelde jätta või lihtsalt meeldivad teatud tüüpi ülesanded rohkem.

„Pigem kirjalikke ikka. Kui sa läbi kirjutad, siis jääb minu meelest ka alati paremini meelde, kui siis kui sa lihtsalt räägid läbi.“ (Mihkel)

„Vähem kirjutamist. Eelistaks rohkem mingit lugemisülesannet.“ (Tuuli)

Võrreldes töövihikus kirjalikku ülesannet elektroonilise ülesandega arvutis, toodi välja ajafaktor, et töövihikust saab ülesanded kiiremini tehtud. Samas oli ka õpilasi, kes eelistasid elektroonilise töövihiku kasutamist pabertöövihikule.

„Nutiseadmes võtab tegemine ikka kauem aega. Sa pead ikka sellesse äppi minema. Kirjalikke on ikka lihtsam teha, et võtad töövihiku ja vaatad mida tuleb teha. Äpis sa pead kindlale veebilehele minema.“ (Karl)

„Väga meelsasti ei teeks puised päheõppimised, kus sa peadki endale lihtsalt midagi pähe õppima, sest et kui eelmisteks aastateks on olnud midagi pähe õppida, siis need ei ole enam meeles, sest sul lähebki tuupides meelest ära. See on nii mõttetu minu meelest.“ (Liisa)

Ülesannete koostöövormiga seotud ettepanekutes tõid õpilased välja, et oleks vaja teha kodutööna nii individuaalseid ülesandeid, lihtsamaid paaristöid kui ka rühmatöid. Individuaalsete ülesannete eelistamisel toodi põhjuseks, et rühmatöö puhul võib juhtuda, et töö ei jagune liikmete vahel võrdselt ära ning üks õpilane peab kogu töö ära tegema või ei leita aega, et tööd koos teha. Rühmatöö puhul leiti, et mõnikord on tore sõpradega koos ülesandeid teha. Rühmatööna eelistati näiteks esitlusi ja uurimistöid.

„Ma arvan, et kodutöodes võiks juurde tulla rühmatöid, mida saaks sõpradega koos teha ja uurimustöid.“ (Jaagup)

Seoses **ettepanekutega**, mis olid **seotud ülesande soorituse kestvusega**, ütlesid õpilased, et kodutööna peaks olema nii pikemaajalisi kui ka lühemaajalisi ülesandeid. Lühemaajaliste ülesannete eelistamisel toodi selgitusena välja, et pikema vahega pikad ülesanded ei anna harjutamisest tulevat kodutöö positiivset mõju. Lühikese tähtajaga ülesandeid pidevalt tehes aitab õpilaste sõnul neil rohkem teadmiste kasutamist harjutada. Uuritavad töid välja, et vahepeal võiks olla ka pikemaajalisi ülesandeid. Nende koduülesannete puhul on rohkem aega mõelda ja planeerida nende tegemist.

„Pigem lühemaajalisi ülesandeid, et neid teed iga päev natuke ja siis saabki valmis. Aga kui sa annad suure ülesande suure vahega, siis ei harjuta sind nii palju kui väikeste ülesannete tegemine kogu aeg.“ (Mihkel)

3.2.3 Kodutöö tagasisidestamise ja hindamisega seotud ettepanekud

Kolmandast peakategooriast moodustusid järgnevad kolm alakategooriat: tagasiside tüübiga seotud ettepanekud, kontrollimisega seotud ettepanekud ning tagasiside hindegga seotud ettepanekud.

Intervjueeritavad ootavad õpetajatelt erinevat tüüpi tagasisidet. **Tagasiside tüübiga seotud ettepanekute** hulgas töid õpilased välja, et tagasisidet peaks andma nii kirjalikult otse kodutöö juurde või elektroonilist sõnalist ja kirjeldavat tagasisidet e-päevikusse kui ka suulist individuaalset tagasisidet. Õpilased peavad oluliseks, et suuline tagasiside oleks just individuaalne ning et lisaks suuliselt saadud tagasisidele oleks see kirjas ka elektrooniliselt e-päevikus. Õpilased töid välja, et lisaks vigadele toodaks välja ka kiitused ja hästi tehtud tööd. Oluline ettepanek uuritavate poolt oli, et õpetaja kodutööd tagasisidestades annaks piisavaid selgitusi, mis oli valesti, et õpilane saaks aru, kus olid puudujäägid või vead.

„Ta võiks seda panna e-päevikusse, sest seda saan ma sealt iga kell vaadata“ (Tuuli)

„Suuliselt ikka ja et stuudiumisse ka kirjutaks.“ (Karl)

„Et ta ikka seletaks ka nagu sulle nagu mis sul valesti on, et sa ikka saaksid ise ka aru, mis sa valesti tegid.“ (Karin)

Kontrollimisega seotud ettepanekutena avaldasid uuritavad, et kodutöö tagasiside peaks olema kiire. See oli ka põhjuseks, miks eelistati elektroonilisi kodutöid mõnes äpis või Miksikes keskkonnas, kuna selliste ülesannete puhul saab kohese tagasiside.

„Kodutööd millele saab kohe tagasiside, et saad telefonis teha näiteks. Toon näiteks miksikeses või learning appsi, et seal teed neid ülesandeid. Seal ta nagu näitab sulle kohe ära ka näiteks kui sul on midagi vale, aga kui sa nagu kirjalikult teed, siis keegi ei ütle et kui on vale või on õige.“ (Karin)

Kodutööde hindamisse suhtuvad õpilased erinevalt. **Tagasiside hindega seotud ettepanekutes** arvasid osad õpilased, et kodutööd ei peaks hindama, sest ei olda kindel, kas kodutöö on õigesti tehtud ning halba hinnet ei soovita saada. Teine osa aga oli vastupidisel arvamusel. Nende arvates võiks kodutööd ikka mõnikord või tihemini hinnata. Toodi välja, et hinde saamine just motiveerib kodutööd tegema. Uuritavad põhjendasid, et nad soovivad alati saada häid hindeid ja seega teevad kodutöö ka korralikumalt ära, kui on teada, et kodutööd hinnatakse. Toodi välja ka, et tegemata kodutöö eest ei pandaks kohe märkust või hindeks kahte, vaid sooviti, et küsitakse põhjust, miks on kodutöö tegemata. Uuritavad tõid ka välja, et õpetajad võiksid anda kodutöö tegemata jätmisel võimaluse see hiljem uuesti esitada, kui kodutööd hinnatakse.

„Ma proovin ikka paremaid hindeid saada ja siis ma proovin kodutöid kogu aeg ära teha.“ (Karin)

„Kõige rohkem motiveerib ikka see, et häid hindeid saada.“ (Karl)

Kokkuvõttes tegid õpilased erinevaid ettepanekuid seoses kodutöö protsessiga. Õpilaste arvates on aineid, milles kodutööd ei peaks andma, aga oli ka arvamusi, et kodutööd peaks mõnikord andma. Õpilased tegid ettepaneku, et ajaliselt peaks kuluma kodutööle päevas 30-120 minutit, millega peaks igaüks jõudma kodutööd ära teha. Osalejad tõid välja, et kodutööd peaksid olema erinevat liiki. Õpilased eelistavad erinevat tüüpi ülesandeid, kuna nende arvates aitab üks või teine kodutöö neil paremini materjali omandada. Samuti pakuti

välja erineva sooritusvormi ja ajalise kestvusega ülesandeid. Intervjuus osalejad pidasid oluliseks kodutöö selgitamist ja tagasisidet. Õpilased arvasid, et kodutööd andes peaks õpetaja veenduma, et õpilased on teemast ja koduülesandest aru saanud. Väga oluliseks peeti kodutöö alustamist või keerukate ülesannete ülevaatamist koos õpetajaga ning võimalust küsida kohe lisaselgitusi. Õpilased tõid välja, et nad hindavad kodutööle saadud tagasisidet ja toodi välja, et eelistatakse koduülesandeid, millele saab kohe tagasisidet. Õpetaja poolt tagasiside peaks olema aga piisava selgitusega, et õpilane saaks aru, mis on valesti ja mida tuleks täiendada või parandada. Lisaks eelistavad õpilased tagasisidet nii koduülesande juurde kui ka elektroonilisse päevikusse.

4. Arutelu

Uurimuses selgitati välja õpilaste teadmised kodutöö eesmärkide kohta. Osalenud õpilaste arvates on kodutöö peamisteks eesmärkideks iseseisva õpioskuse arendamine, kasulikult aja veetmine ning õpetajale tagasiside andmine. Õpilased selgitasid, et kodutööd andes peab õpilane ise kodus oma teadmisi kasutama ning vajadusel oskama abi otsida vanematelt või lisamaterjalidest. Samuti on varasemad uurimused nimetanud kodutöö eesmärgiks harjutamist, õpitu kinnistamist, õpitud oskuste rakendamist (Cooper, 2007; Krull, 2018) ja iseseisva õpioskuse arendamist (Epstein, 1988; Krull, 2018). Käesolevas bakalaureusetöös intervjueeritud õpilased selgitasid, et läbi kodutööde kinnistub materjal ning teemad saadakse paremini selgeks, mis toob uuritavate sõnul neile paremaid tulemusi kontrolltöodes, seega on tulemused heas kooskõlas varasemate uurimistulemustega. Lisaks on õpilaste arvates kodutöö eesmärgiks anda õpetajale tagasisidet, millisel määral on õpilased vajalikud teadmised ja oskused omandanud. Autori hinnangul on uuritavad teadlikud erinevatest kodutöö eesmärkidest.

Erinevalt varasematest uurimistulemustest antakse antud uurimuses osalenud õpilaste arvates kodutööd ka kasulikumalt aja veetmise eesmärgil. Õpilaste sõnul väheneb kodutöö tegemisel õpilasel võimalus veeta liiga palju aega teleka ees, nutiseadmetes tegutsedes või mõnda muud ebaefektiivset tegevust tehes. Eelpool nimetatud eesmärgi väljatoomine õpilaste poolt võib tuleneda autori meelest sellest, et õpetajad pööravad tunnis tihemini tähelepanu probleemile, et lapsed veedavad liiga palju aega nutiseadmetes ning seetõttu annavad kodutööd, mis suunab õpilasi kasulikumalt aega veetma. Õpetajad selgitavad tundides, kui oluline on ka kodus vähem aega nutiseadmetes viibida ning teha selle asemel füüsiliselt aktiivseid tegevusi. Küsides õpilastelt kodutööde eesmärkide kohta võib olla just see

põhjuseks, miks uuritavad tõid välja eelpool nimetatud eesmärgi oma vastustes. Samuti on võimalik, et lapsevanemad suunavad õpilasi kodus rohkem kodutööd tegema põhjusel, et nad vähem nutiseadmetes aega veedaksid.

Õpilased tegid erinevaid ettepanekuid kodutööga seotud protsessi arendamiseks. Ettepanekute hulgas tõid õpilased välja, et kodutööde maht peaks ajaliselt olema 30-120 minutit päevas, aga kontrolltööde eel võib kodutöö olla mahukam ning kauem aega võtta. Veel tehti antud uurimuses õpilaste poolt ettepanekuid, et õpetajad arvestaksid nii teiste ainete kodutöödega kui ka õpilase muude tegevustega väljaspool kooli. Ühe kodutöö negatiivse mõjuna on varasemate uurimuste autorite poolt toodud välja õpilaste vaba aja vähenemine ning õpimotivatsiooni langus ja negatiivsete õpihoiakute kujunemine liiga suure kodutööde mahu tõttu (Cooper, 2007; Cooper & Valentine 2001). Töö autori hinnangul võib sõltuda vastavalt kodutöö eesmärgist ka kodutöö maht. Kontrolltöö jaoks on enamasti vajalik mahukama materjali ülekordamine ja see võib võtta rohkem aega, sõltudes õpilase õppimiskiirusest ning varasematest teadmistest või eelnevast järjepidevast õppimisest. Ka uurimuses osalenud õpilased olid nõus kontrolltööle eelneva mahukama kodutööga.

Uurimuses osalenud õpilaste arvates peaks kodutöö päevane maht olema kuni kaks tundi. Igapäevane kodutöö ei tohiks autori arvates olla aga nii mahukas, et õpilasel tekiks küllastatus ning motivatsioonilangus. Kindlasti on klassis õpilasi, kes saavad teemast aru või omandavad teatud oskused juba jooksvalt tunnis ning kodutöö aitab teemat kinnistada, aga on ka õpilasi, kellele on vajalikud kodus lisaselgitused ja rohkem aega harjutamiseks, et õpitud oskusi rakendada ning teadmised jääksid meelde. Seega oleks töö autori arvates oluline rakendada erinevaid kodutöid vastavalt õpilase tasemele, võttes arvesse õpilase ainealaseid teadmisi ning õpioskusi. Vatterot (2010) rõhutab samuti, et kodutöö peaks olema jõukohane ning tuleks tähelepanu pöörata õpilaste erinevale tasemele. Töö autor nõustub, et oluline on juhtida tähelepanu kodutöö eesmärgile ja leida erinevaid viise, kuidas klassis kõige tugevam ja ka kõige nõrgem õpilane selleni jõuaks.

Bakalaureusetöö autori hinnangul saab kodutöö mahtu ühe võimalusena kontrollida läbi koostöö erinevate aineõpetajate vahel. Kui erinevates õppeainetes käsitleda sarnaseid teemasid samal ajal, on õpilasel lihtsam tekitada seoseid ja samal ajal toimub kordamine ühe teema raames läbi erineva vaatenurga, mis tuleneb õppeainest. Samuti on võimalik sellisel moel rakendada pikemaajalist kodutööd, mille erinevad osad on jaotatud mitme õppeaine peale. Kodutööd, mis hõlmavad mitut õppeainet, vajavad ka järjepidevat ja mahukat koostööd aineõpetajate vahel, aega läbimõeldud tegevuste koos planeerimiseks ning hiljem ka läbiviimiseks.

Uuritavad pöörasid tähelepanu vajadusele kodutööd piisavalt selgitada. Uurimuses osalenud soovivad kodutööle piisavalt õpetaja selgitusi ning vajadusel kodutöö alustamist tunnis, et oleks selge, mida tuleb kodutöös teha. Krull (2018) soovitab kodutöö hästi läbi mõelda ning õpilastega kodutöö läbi arutleda ja näha ning selgitada, kus võivad probleemid tekkida ja vajadusel muuta kodutöö nõudeid. Uurimistulemused on heas kooskõlas Krulli (2018) välja tooduga. Ka töö autori arvates on kodutöö selged juhised ning piisav selgitamine õpetaja poolt õpilasele olulised. Kui kodutööst ei saada aru, võib õpilane selle lihtsamini ka tegemata jätta. Kodutöö ebaselgeks jäämine võib lisaks ka õpilase õpimotivatsiooni langetada, kuna ta tunneb, et ta ei ole piisavalt hea ning ei saa kodutöö tegemisega hakkama. Seega on oluline, et õpetaja saab klassis kodutööd tutvustades anda lisaselgitusi ning õpilased saavad kohe küsida, kui midagi on arusaamatu. Töö autor leiab, et võimalik on, et seeläbi väheneb ka kodutöö tegemata jätmise põhjus, et õpilane ei saanud aru, mida tuleb teha. Kodutöö alustamisega tunnis on võimalik vähendada ka üldist kodutöö mahtu ning ajakulu. Kiiremad õpilased võivad jõuda tunnis kodutöö täiesti valmis ning õpilased, kes on aeglasemad saavad kodutööst vähemalt osa juba tehtud ja lisaks ka kindlustunde, et ülesandest on õigesti aru saadud.

Kodutöö ülesannetega seotud ettepanekutena tõid õpilased välja, et ülesanded oleksid varieeruvad nii tüübilt kui ka sooritajate arvu poolest. Õpilased soovivad kodutööna näha mitmekülgseid ülesandeid ja mõnikord lisaks individuaalsetele ja lühiajalistele ülesannetele ka pikemaajalisi ülesandeid, rühmatöid või paaristöid. Õpilased selgitasid, et erinevad ülesanded on vajalikud, kuna nad ise eelistasid erinevat tüüpi ülesandeid või nende jaoks aitas materjali meelde jätta kindlat tüüpi ülesannete tegemine. Ka Vatterott (2010) on rõhutanud kodutöö koostamisel ja andmisel õpilaste erinevusi ning erinevaid õppimisviise, pöörates rohkem tähelepanu just kodutöö eesmärgile kui formaadile. Autor selgitab, et õpilased eelistavad erinevaid õppimisviise ning võimalusel võiks anda õpilasele valida, millist viisi kasutada, et kodutöö eesmärk saavutada. Töö autor nõustub Vatterott (2010) soovitusega lähtuda kodutöö eesmärgist ning ülesande tüüpi lasta võimalusel õpilastel ise valida. Õpetaja võib näiteks lubada lastel ise välja mõelda, kuidas kodutöö eesmärki saaks täita, aga võib ka anda valikuvõimalused erinevate koduülesannete tüüpide näol. Võimalus on küsida enne kodutöö andmist, milliseid tüüpe ülesandeid õpilased eelistaksid ja lähtuda õpilaste eelistusest. Õpilastele valiku andmine ning võimalus otsustamisel kaasa rääkida võib olla üheks võimaluseks õpilaste õpimotivatsiooni tõstmiseks. Õpilasele valikute andmise olulisusest kirjutab ka Krull (2018). Töö autor leiab, et kui anda õpilasele valik, kuidas kodutööd teha, siis valitakse endale kõige meelepärasem ja kodutöö tehakse suurema

tõenäosusega hoolikamalt ära. Seejuures on oluline, et õpetaja annaks õpilastele valikuvõimaluse koduülesande tüübi osas, aga autor leiab ka, et erinevat tüüpi kodutööde andmine arendab õpilast kasutama ka neid õpistiile, mida ta ise ei valiks. Mõnikord võib olla teatud tüüpi ülesannete tegemine tüütu, aga tehes erinevaid tüüpi ülesandeid võib see aidata õpilasel leida just talle sobivate ülesannete tüüpi ning avastada, kuidas ta saab edaspidi kõige paremini olulist materjali omandada.

Õpilased pidasid oluliseks kodutöö tagasisidestamist. Uurimuses osalenud õpilased tegid ettepanekuid, et kodutöö tagasiside võiks olla suuline individuaalne, aga ka kirjalik ning nähtav e-päevikus. Õpilased rõhutasid individuaalse tagasiside saamist ning selgitust, mis kodutöös oli valesti, aga ka mis oli õigesti või hästi tehtud. Nagu antud uurimuses osalenud, on leidnud ka varasemalt Krull (2018), et kodutöö kontrollimine ja tagasiside on oluline. Osalejad hindasid kiiret tagasisidet, seetõttu eelistati ka elektroonilisi kodutöid kohest tagasisidet võimaldavates keskkondades, kus saadakse kodutööle kohe tagasiside. Krull (2018) leiab, et kodutöö tagasisidestamine ja hindamine suurendavad vastutustunnet, et kodutöö oleks tehtud. Selles bakalaureusetöös osalenud töid kodutöö hindamise välja ka ühe aspektina, mis motiveerib neid kodutöid hoolikamalt tegema. Osad intervjuudes osalenud õpilased aga arvasid, et kodutööd ei peaks hindama. Krull (2018) rõhutab, et kodutöö hinne ei tohiks olla suure kaaluga aine lõpphinde kujunemisel. Ka töö autor leiab, et tagasisidestamine on õpilasele oluline. Tagasiside annab õpilasele kinnituse, kas ta on vajalikud teadmised ja oskused omandanud või on vajalik veel tööd teha. Tagasisideta jääb töö autori arvates kodutöö andmise eesmärk poolikuks, sest õpilane ei saa kindlat vastust, kas kodutöö eesmärk täideti ja vajalik sai omandatud või midagi jäi siiski puudu. Kui tagasisidest selgub, et õpilasel on vaja teha parandusi ja otsida lisa, siis see toetab õpilase õppimist ning edasiste teadmiste omandamist. Töö autori arvates vajab õpilastele veel selgitamist teema, kelle jaoks kogu õppimine toimub. Selle selgitamisele võiks aidata kaasa edasiviiv tagasiside ning vajadusel tagasiside selgitamine. Õpilastele tuleks anda võimalus harjutada ka enesehindamist ning selgitada selle olulisust. Õpilased peaksid rohkem usaldama ennast ja õppima enda teadmisi ja oskusi hindama ning nägema millised teadmised ja oskused vajavad veel lisatähelepanu ja lihvimist. Selleks on vaja õpilasi aga julgustada enesehindamisele ja tähtsustada seda sama palju kui õpetaja või kellegi teise poolt tulnud tagasisidet.

Töö autori hinnangul on töö piirangud, mis on seotud töö valimi suurusega, valimi kriteeriumitega ja andmeanalüüsi meetodiga. Valimi osas oli piiranguks valimi suurus. Suurem valim oleks andnud rikkalikuma andmestiku ning saanud kaasata rohkem erinevate piirkondade koolide ja klasside õpilasi ning sellisel juhul oleks tulnud välja veel rohkem

ettepanekuid seoses kodutöö andmise protsessiga ja saavutada küllastuspunkt, mida bakalaureuse töö piiratud maht aga ei võimalda. Valimis oleks saanud lisakriteeriumina kasutada ka õpilase keskmist hinnet, mis oleks suurema valimi korral võimaldanud analüüsida, kui palju erinevad kõrgema keskmise hindegaga õpilaste vastused madalama keskmise hindegaga õpilaste vastustest. Töö autor leidis, et antud uurimuses ei oleks olnud seda otstarbekas kasutada valimi suuruse tõttu ning kuna tegemist oli kvalitatiivse uurimusega. Küll aga sobiks õpilaste keskmist hinnet kasutada edaspidi taustatunnusena kvantitatiivses uurimuses.

Kuna õpilaste arvamustest kodutöö eesmärkide kohta on olemas varasemad uuringud, siis oleks olnud võimalik esimese uurimisküsimuse andmeid analüüsida ka deduktiivset kvalitatiivset andmeanalüüsi kasutades. Siiski tehti otsus valida andmeanalüüsi viisiks induktiivne kvalitatiivne sisuanalüüsi meetod. See võimaldas vaadata andmeid ilma eelneva raamistikuta. Töö autori hinnangul õigustas valitud andmeanalüüsi viis ennast, sest lisaks varasemalt teadaolevatele kodutöö eesmärkidele toodi välja ka nutiseadmest eemal olemise eesmärk. Valides deduktiivse andmeanalüüsi, jänuks see aspekt andmestikust tulemustes kajastamata. Järgnevates uuringutes saab lähtuda olemasolevast teooriast ja samas jätta võimaluse uute kategooriate moodustumisele näiteks kasutades deduktiivse ja induktiivse kvalitatiivse sisuanalüüsi ühendamist.

Töö praktiline väärtus seisneb töö autori hinnangul õpilaste kodutöö eesmärkide väljaselgitamisel ning kodutöö protsessiga seotud ettepanekute väljaselgitamisel. Kui on välja selgitatud, mida õpilased ootavad õpetajatelt, kui kodutööd antakse ning millised kodutööd õpilaste arvates on kõige efektiivsemad, saavad õpetajad õpilaste poolt olulistele aspektidele rohkem tähelepanu pöörata ning kodutöö muuta rohkem õppimist toetavaks. Koolijuhid saaksid kaaluda õpilaste ettepanekute arvestamist kodutöö andmisega seotud kokkulepete kehtestamisel oma koolis ning õpetajate koolitajad saavad õpetajatele anda lisateadmisi, millele kodutöö koostamisel ning kodutööga seotud protsessis veel enam tähelepanu pöörata, et kodutööst oleks maksimaalne kasu.

Kuna varasemates uurimustes on vähe keskendutud vähe kodutööga seotud uurimustes õpilaste vaadetele ja arusaamadele, siis võiks järgnevates uuringutes kodutööga seondvalt keskenduda rohkem õpilastele ning uurida erinevate kooliastmete õpilasi. Kuna uurimusest selgus õpilastele oluline aspekt, mis on seotud kodutöö tagasisidega, siis oleks üheks põhjalikumaks uurimissuunaks kodutöö tagasisidestamine. Samuti on soovitatav läbi viia suuremahuline kvantitatiivne uurimus erinevate kooliastmete õpilaste hulgas, mis selgitaks välja näiteks seoseid õpilaste keskmise hinde ja kodutööga seonduva vahel.

Töö autori jaoks andis töö koostamine kogemuse uurimise läbiviimisest ning intervjuerimisest. Õpetajana pani nii teema kohta loetud kirjandus kui ka töö empiiriline osa tähelepanu pöörama kodutöö mitmekülsusele ja mõtestatusele, samuti pöörab töö autor pärast intervjuude analüüsimist ka rohkem tähelepanu kodutöö selgitamisele ning kontrollimisele ja tagasisideandamisele.

Tänu sõnad

Autor tänab kõiki koole ja nende õpilasi, kes olid valmis bakalaureusetöö valmimiseks intervjuudes osalema.

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

18.05.2019

Kerli Kasar

/allkirjastatud digitaalselt/

Kasutatud kirjandus

- Alleman, J., & Brophy, J. (1991). *Reconceptualizing Homework as Out-of-School Learning Opportunities*. Michigan State University: Institute for Research in Teaching.
- Arro, G., Aus, K., Timoštšuk, I., Poom-Valickis, K. & Kukk, A. (2015). Projekt “Eesti põhikooliõpilaste koduse õpikoormuse uuring” 2013-2015. Ülevaade projektist ja tulemustest.
- Bempechat, J. (2004) The Motivational Benefit of Homework: A Social-Cognitive Perspective. *Theory Into Practice*, 43(3), 189-196.
- Berg, B. L.(2001) *Qualitative research methods for social sciences* (4th ed.). U.S.A. Pearson Education, Inc.
- Cooper, H. (2007). *The Battle Over Homework*. New York: Carrel Books.
- Cooper, H., & Valentine, C. (2001). Using Research to Answer Practical Questions About Homework. *Educational Psychologist*, 36(3), 143-153.
- Cooper, H., Robinson, J. C., & Patall, E. A. (2006). Does Homework Improve Academic Achievement? A Synthesis of Research, 1987-2003. *Review of Educational Research*, 76(1), 1-62.
- Costa, M., Cardoso, A. P., Lacerda, C., Lopes, A., & Gomes, C. (2016). Homework in Primary Education from the Perspective of Teachers and Pupils. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 217(5), 139-148.
- Edwards, H. (2018). *Homework without Barriers*. Publitseerimata magistritöö. California State University.
- Ekici, T. (2014). Elementary school students’ viewss ont the homework given in science courses. *Educational Research and Reviews*, 9(17), 594-605.
- Epstein, J. (1988). *Homework Practices, Achievements, and Behvaiors of Elementary School Students*. Baltimore: Centre of Research on Elementary and Middle Schools, The Johns Hopkins Univerity.
- Epstein, J., & Becker, H. (1982). Parent Involvmnt: A Survey of Teacher Practices. *The Elementary School Journal*, 85(2), 85-102.
- Epstein, J., & Van Voorhis, F. (2001). More Than Minutes: Teachers’ Roles in Designing Homework. *Educational Psychologist*, 36(3), 181-193.
- ERIC Clearinghouse and on Disabilities and Gifted Education (2001). Homework Practices that Supports Students with Disabilities. *Research Connections in Special Education*, 8, 2-8.

- Eren, O., & Henderson, D. J. (2011). Are We Wasting Our Children's Time by Giving Them More Homework? *Economics of Education Review*, 30(5), 950-961.
- Galloway, M. K., & Pope, D. (2007). Hazardous Homework? The Relationship Between Homework, Goal Orientation, and Well-Being in Adolescence. *Encounter*, 20(4), 25-31.
- Galloway, M., Conner, J., & Pope, D. (2013). Nonacademic effects of homework in privileged, high-performing high schools. *The Journal of Experimental Education*, 81(4), 490-510.
- Göllner, R., Damian, R. I., Rose, N., Spengler, M., Trautwein, U., Nagengast, B., & Roberts, B. W. (2017). Is doing your homework associated with becoming more conscientious? *Journal of Research in Personality*, 71, 1-12.
- Katz, I., Bauzukashvili, T., & Feingold, L. (2012). Homework stress: construct validation of a measure. *The Journal of Experimental Education*, 80(4), 405-421.
- Krull, E. (2018). Iseseisva õppimise meetodid. *Pedagoogilise psühholoogia käsiraamat*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Laherand, M. L. (2008). Kvalitatiivne uurimisviis. Tallinn: Infotrükk.
- The homework Experience* (2007). New York: MetLife, Inc.
- Painter, L. (2004). *Homework*. Oxford: Oxford University Press.
- Pelletier, R., & Normore, A. H. (2007). The Predictive Power of Homework Assignments on Student Achievement in Mathematics. In S.M. Nielsen & M. S. Plakhotnik (Eds.), *Proceedings of the Sixth Annual College of Educational Research Conference: Urban and International Education Section*. Miami: Florida.
- Ritchie, J., Lewis, J., Nicholls, C. M., & Ormston, R. (Eds.). (2013). *Qualitative research practice: A guide for social science students and researchers*. London: SAGE Publication Ltd.
- Trautwein, U., Köller, O., Schmitz, B., & Baumert, J. (2002). Do homework assignments enhance achievement? A multilevel analysis in 7th-grade mathematics. *Contemporary Educational Psychology*, 27(1), 26-50.
- Vatterott, C. (2010). Five Hallmarks of Good Homework. *Educational Leadership*, 68 (1), 10-15.
- Wilson, J., & Rhodes, J. (2010). Student Perspectives on Homework. *Education*, 131(2), 351-358.
- Õunapuu, L. (2014). *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*. Tartu: Tartu Ülikool.

Lisa 1. Kokkuvõtvad tabelid kodutöö eelistest ja puudusetest

Tabel 1. Kodutöö tegemise eelised

Kodutöö tegemise eelised	Allikad
<ul style="list-style-type: none">faktiteadmiste paranemine, parem arusaam õpitust, parem materjali meelde jätmine	<ul style="list-style-type: none">Alleman ja Brophy (1991), Cooper (2007), Cooper ja Valentine (2001), Krull (2018)
<ul style="list-style-type: none">iseseisvumine õppimisel ja teadmiste omandamisel, õpiharjumuste ja -oskuste arendamine, vastutustunde tekkimine, julgus õppida väljaspool kooli	<ul style="list-style-type: none">Alleman ja Brophy (1991), Cooper (2007), Cooper ja Valentine (2001)
<ul style="list-style-type: none">kohusetunde arendamine	<ul style="list-style-type: none">Göllner jt (2017)
<ul style="list-style-type: none">õpimotivatsiooni hoidmine	<ul style="list-style-type: none">Bempechat (2004)
<ul style="list-style-type: none">võimalus kasutada lisamaterjale, konsulteerida kaasõpilastega	<ul style="list-style-type: none">Epstein (1988), Cooper (2007), Krull (2018)
<ul style="list-style-type: none">vanema ja lapse omavahelise suhtluse arendamine, vanemate kaasatus õppetöösse, vajadusel vanema abi, vanemate ja lapse positiivsem hoiak kooli ja õppetöö suhtes	<ul style="list-style-type: none">Alleman ja Brophy (1991), Cooper (2007), Cooper ja Valentine (2001), Edwards (2018), Epstein (1988), Epstein ja Becker (1982), Epstein ja Van Voorhis (2001)

Tabel 2. Kodutöö tegemise puudused

Kodutöö tegemise puudused	Allikad
<ul style="list-style-type: none">Tekib küllastumus õppimisest, õpimotivatsiooni langus	<ul style="list-style-type: none">Cooper (2007), Cooper ja Valentine (2001)
<ul style="list-style-type: none">Füüsiline ja emotsionaalne väsimuse soodustamine	<ul style="list-style-type: none">Cooper (2007), Cooper ja Valentine (2001), Galloway jt (2013)
<ul style="list-style-type: none">Ebaetiline käitumine (mahakirjutamine, kellegi teise tehtud kodutöö esitamine)	<ul style="list-style-type: none">Allerman ja Brophy (1991), Cooper (2007), Cooper ja Valentine (2001)
<ul style="list-style-type: none">Konflikti esinemine lapse ja vanema vahel	<ul style="list-style-type: none">Allerman ja Brophy (1991), Cooper (2007), Cooper ja Valentine (2001)
<ul style="list-style-type: none">Läbipõlemise oht, negatiivse hoiaku teke kooli ja õppimise suhtes	<ul style="list-style-type: none">Allerman ja Brophy (1991)
<ul style="list-style-type: none">Hobidest ja vabaaja tegevustest loobumine ajanappuse tõttu	<ul style="list-style-type: none">Cooper (2007), Cooper ja Valentine (2001), Galloway jt (2013)
<ul style="list-style-type: none">Vahe suurenemine kõrgete ja madalate õpitulemustega laste vahel	<ul style="list-style-type: none">Allerman ja Brophy (1991)
<ul style="list-style-type: none">Sotsiaalse ebavõrdsuse soodustamine õpikeskkonna või koduse toe puudumise korral	<ul style="list-style-type: none">Cooper ja Valentine (2001)
<ul style="list-style-type: none">Stressitaseme tõus	<ul style="list-style-type: none">Galloway jt (2013), Galloway ja Pope (2007), Katz jt (2012)
<ul style="list-style-type: none">stressi füüsiliste sümptomite esinemine (peavalu, unetus, väsimus)	<ul style="list-style-type: none">Galloway jt (2013), Galloway ja Pope (2007),

Lisa 2. Intervjuu kava

Uurimuse eesmärk: välja selgitada II kooliastme õpilaste arusaamad kodutöö eesmärkidest ning milliseid ettepanekuid teevad õpilased kodutööga seotud protsessi arendamiseks. Kogemused kodutöödega seotud protsessidest analüüsitakse ja kajastatakse magistriritöös.

Uurimisküsimus	Intervjuu põhiküsimus	Lisaküsimus/Kommentaariid
1. Milline on õpilaste arusaam kodutöö eesmärkidest?	Mis on Sinu jaoks kodutöö eesmärk?	
	Miks Sinu arvates õpetajad kodutöid annavad?	
2. Missugusena kirjeldavad õpilased kodutööga seotud protsessi?	Missugustes ainetes annavad õpetajad kodutööd?	
	Kas ja kuidas annavad õpetajad kodutöö?	
	Kui palju teile kodutöid antakse?	
	Millised kodutöid õpetajad annavad?	Palun too näiteid.
	Kui palju kulutad keskmiselt aega kodutöö tegemisele ühes päevas?	
	Kas sul jääb aega hobidega tegelemiseks kodutööde kõrvalt?	
	Kas oled pidanud loobuma mõnikord vabaaja tegevustest kodutööde tõttu?	
	Kuidas jaguneb koduülesannete maht nädala peale?	Kuidas õpetajad arvestavad teiste ainete kodutöödega?
	Kuidas ja kui põhjalikult selgitab õpetaja tunnis kodutöö juhiseid?	Palun too näiteid.
	Kas ja kui põhjalikult selgitab õpetaja miks te kodutööd teete?	Palun too näiteid.
	Kas tunni lõppedes tead, mis kodutööna teha tuleb?	Palun too näiteid.

	Kuidas annab õpetaja tagasisidet tehtud kodutööle?	
	Millistes ainetes kodutööde tegemist kontrollitakse?	
	Kuidas see mõjutab Sinu kodutööde tegemist?	
	Kas õpetajad hindavad kodutööd?	Palun töö näiteid.
	Kuidas teeb õpetaja kindlaks, et oled kodutöö ära teinud?	
	Kirjelda mis juhtub kui kodutöö jääb tegemata?	
3. Millised on õpilaste ettepanekud kodutööga seotud protsessi arendamiseks?	Kas Sinu arvates peaks õpetajad kodutöid andma?	Põhjenda palun oma arvamust.
	Missuguseid kodutöid võiks õpetajad anda?	
	Kui palju aega võiks kodutöö jaoks kuluda?	
	Kuidas võik tunnis õpetaja kodutööd anda/seletada?	
	Mis motiveerib Sind kodutööd hoolikamalt tegema?	Palun põhjenda.
	Missuguseid kodutöid teeksid sa hea meelega?	
	Missuguseid ülesandeid sulle üldse ei meeldi teha?	
	Millist tüüpi kodutööd sulle meeldiksid?	Palun põhjenda.
	Kuidas sooviksid, et õpetaja Sinu kodutööd hindaksid/tagasisidestaks?	
	Mida soovitaksid õpetajatele seoses kodutöödega öelda/soovitada?	
	Mida soovid veel kodutöö teemal lisada?	

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Kerli Kasar,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose „II Kooliastme õpilaste arusaamad kodutöö eesmärkidest ja ettepanekud seoses kodutöö protsessi arendamisega“, mille juhendaja on Liina Lepp, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Kerli Kasar

19.05.2019